

TEŞVİK VE DESTEKLER REHBERİ

TEŞVİK VE DESTEKLER REHBERİ

HAZIRLAYAN
SAMSUN YATIRIM DESTEK OFİSİ

MART 2019
SAMSUN

İÇİNDEKİLER

1.SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	1
1.1.Kümelenme Destek Programı	1
1.2.Rekabet Öncesi İşbirliği Projeleri Desteği	1
1.3.Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı (Teknoyatırım)	2
1.4.OSB'lere Uygulanan Teşvik ve Muafiyetler	3
1.5.Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri Desteği	3
1.6.Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Desteği	4
1.7.KOSGEB Destekleri	5
1.7.1.Girişimciliği Geliştirme Destek Programı	5
1.7.2.İşletme Geliştirme Destek Programı	6
1.7.3.İşbirliği Destek Programı	7
1.7.4.Teknoloji, Yenilik ve Yerileştirme Destek Programı	8
1.7.5.Kobigel Kobi Gelişim Destek Programı	9
1.8.Yatırım Teşvik Sistemi	10
1.8.1.Genel Teşvik Uygulamaları	11
1.8.2.Bölgesel Teşvik Uygulamaları	11
1.8.3.Öncelikli Yatırımların Desteklenmesi	12
1.8.4.Stratejik Yatırımlar	12
1.8.5.Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki	12
1.9.Kalkınma Ajansı Destekleri	13
1.9.1.Proje Teklif Çağrısı Yöntemi	13
1.9.2.Güdümlü Proje Desteği	13
1.9.3.Fizibilite Desteği	13
1.9.4.Teknik Destek	13
1.10.TÜBİTAK Destekleri	14
1.10.1.Akademik	14
1.10.2.Sanayi	14
1.10.3.Kamu	15
1.10.4.Girişimcilik	15
1.10.5.Bilimsel Etkinlik	15
1.10.6.Bilim ve Toplum	16
2.TİCARET BAKANLIĞI	17
2.1 İhracat Destekleri	17
2.1.1.Pazara Giriş Belgeleri	17
2.1.2.Pazar Araştırması ve Pazara Giriş	17
2.1.3.Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi (UR-GE)	20
2.1.4.İhracatçıya Alıcı Kredisi ve Sigorta Tazmin Desteği	20
2.1.5.Yurtdışı Fuar Desteği	20
2.1.6.Tasarım Desteği	21
2.1.7.Yurtdışı Birim, Marka ve Tanıtım Desteği	21
2.1.8.Markalaşma ve Turquality Desteği	21

2.1.9.Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımları.....	21
2.1.10.Özel Statülü Şirketler	22
2.2.Hizmet Sektörü Destekleri.....	22
2.2.1.Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticareti Desteği.....	22
2.2.2.Teknik Müşavirlik Hizmetlerinde Sağlanacak Devlet Yardımları Desteği.....	23
2.2.3.Döviz Kazandırıcı Hizmet Sektörleri Markalaşma Desteği.....	23
2.2.4.Yurtdışındaki Teknik Müşavirlik Hizmetlerine Sağlanan Destekler	24
3.İŞKUR	25
3.1.İlave İstihdam Teşviki.....	25
3.2.Kadın, Genç ve Mesleki Yeterlilik Belgesi Olanların Teşviki	26
3.3.İşsizlik Ödeneği Alanlara Yönelik Teşvik	27
3.4.Engelli İstihdamı Teşviki.....	28
3.5.Asgari Ücret Desteği.....	28
4.ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	29
4.1.Verimlilik Artırıcı Proje (VAP) Destekleri.....	29
4.2.Gönüllü Anlaşma Destekleri	29
5.ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI	30
5.1.Atıksu Arıtma Tesisleri Enerji Teşvikleri	30
6.TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI	30
6.1.Alan Bazlı Destekler	30
6.2.Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Desteği.....	31
6.3.Diğer Tarımsal Amaçlı Destekler	32
6.4.Fark Ödemesi Destekleri.....	33
6.5.Hayvancılık Desteklemeleri.....	34
7.TARIM ve KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU (TKDK)	37
7.1.Süt Üreten Tarımsal İşletmeler.....	37
7.2.Kırmızı Et Üreten Tarımsal İşletmeler.....	37
7.3.Kanatlı Eti Üreten Tarımsal İşletmeler.....	38
7.4.Yumurta Üreten Tarımsal İşletmeler	38
7.5.Bitkisel Üretim Çeşitlendirilmesi ve Bitkisel Ürünlerin İşlenmesi ve Paketlenmesi.....	39
7.6.Arcılık ve Arı Ürünlerinin Üretimi İşlenmesi ve Paketlenmesi.....	39
7.7.Zanaatkarlık ve Katma Değerli Ürünler.....	39
7.8.Kırsal Turizm ve Rekreasyon Faaliyetleri	40
7.9.Su Ürünleri Yetiştiriciliği	40
7.10.Makine Parkurları	40
7.11.Yenilenebilir Enerji Yatırımları.....	41
7.12.Güncel Teklif Çağruları.....	41
8.ZİRAAT BANKASI TARIM KREDİLERİ – SİGORTALARI UYGULAMALARI	42
8.1.Tarım Kredileri.....	42
8.1.1.Hayvancılık ve Su Ürünleri Kredileri	42
8.1.2.Bitkisel Üretim Kredileri	43
8.1.3.Mekanizasyon Kredileri	44
8.1.4.Devlet Destekli Tarım Sigortaları	47

1. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

1.1. Kümelenme Destek Programı

Kümelenme Destek Programının genel hedefleri aşağıdaki gibidir:

- Türk sanayisinin rekabet edebilirliğinin, yenilikçiliğinin ve verimliliğinin yükseltilmesi,
- Küresel ihracattan daha fazla pay alınması,
- Ağırıklı olarak yüksek teknoloji ürünlerin üretilmesi,
- Nitelikli işgücüne sahip ve aynı zamanda çevreye ve topluma duyarlı bir sanayi yapısına dönüştürülmesi.

Programın amacı; kümelenme birlikteliklerinin başlatılması, etkin bir şekilde ilerletilmesi amacıyla gerekli işbirliği ortamının güçlendirilmesi olarak özetlenebilir. Kümelenme birlikteliği, küme ekonomik coğrafyasında yer alan en az bir sanayi odası, yoksa ticaret ve sanayi odası ile en az bir üniversite zorunlu olmak üzere aşağıdaki kurum, kuruluş ve özel hukuk tüzel kişilerini de içerebilecek birlikteliktir. Ayrıca, kümenin ana faaliyet alanında yer alan en az yirmi firma söz konusu birliktelik ile işbirliği yapmayı taahhüt etmelidir.

Kümelenme Destek Programı kapsamında Bakanlıkça hibe şeklinde sağlanacak mali destek, 5 yıl için 25 milyon TL'dir. Bakanlık tarafından sağlanacak geri ödemesiz destek oranı, her bir iş planı tamamlandığında iş planı toplam bütçesinin % 50'sini, her bir destek kalemi bazında ise %75'ini geçemez.

<https://kumelenme.sanayi.gov.tr/Hakkinda.aspx>

1.2. Rekabet Öncesi İşbirliği Projeleri Desteği

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında yürüttüğü Rekabet Öncesi İşbirliği Projeleri kapsamında birden fazla kuruluşun; ölçek ekonomisinden yararlanmak suretiyle yeni süreç, sistem ve uygulamalar tasarlayarak verimliliği artırmak ve mevcut duruma göre daha yüksek katma değer sağlamak üzere, rekabet öncesinde ortak parça veya sistem geliştirmek ya da platform kurabilmek amacıyla yürütecekleri, Ar-Ge veya tasarım faaliyetlerine yönelik olarak yapılan işbirliği anlaşması kapsamındaki bilimsel ve teknolojik niteliği olan projeler desteklenmektedir.

- Vergisel Destekler:
 - Ar-Ge İndirimi
 - Gelir Vergisi Stopajı
 - Damga Vergisi İstisnası
 - Sigorta Primi
 - Vergi İndirimi
- Hibe:
 - Ar-Ge'de kullanılacak Makine-Teçhizat Giderleri
 - Fizibilite Giderleri
 - Danışmanlık Giderleri

<https://rip.sanayi.gov.tr>

1.3. Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı (Teknoyatırım)

Yüksek teknoloji ürünlerin ticarileşmesi ve bu ürünlere yönelik yatırımın artırılması ve hızlandırılmasını amaçlayan "Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı" kapsamında;

Ülke ekonomisinin uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulması için;

- Kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar veya uluslararası fonlar tarafından desteklenen sanayiye yönelik ar-ge ve yenilik projeleri sonucunda ortaya çıkan teknolojik ürünler,
- Teknoloji geliştirme bölgelerinde yer alan işletmelerin, bölgede başlatıp sonuçlandırdıkları ar-ge ve yenilik projeleri sonucunda ortaya çıkan teknolojik ürünler,
- Kamu araştırma enstitülerinde/merkezlerinde/altyapılarında ar-ge faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan teknolojik ürünler,
- Öz kaynaklar kullanılarak yapılan ar-ge faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan ve patenti alınan veya TÜBİTAK tarafından onaylanan teknolojik ürünler,

ile ilgili Türkiye'de yerleşik gerçek ve tüzel kişilerce gerçekleştirilecek yatırımlar desteklenmektedir.

Desteklenen yatırım türleri iki ana başlıkta değerlendirilebilir;

- Komple yeni yatırım (Tamamen yeni makine ve teçhizat, yapılaşması tamamlanmış yatırım alanı, mevcut tesisten bağımsız altyapı),
- Ürün çeşitlendirme (Mevcut tesis ile ortak altyapı, ilave yeni makine-teçhizat, farklı nihai teknolojik ürün).

Destek unsurları ise 3 ana başlıkta toplanmakta olup işletme büyüklüğüne göre farklılık göstermektedir;

- Makine ve teçhizat desteği (Yatırım proje tutarını oluşturan harcamalar için sağlanacak geri ödemesiz destek),
- Kredi Faiz Desteği (Yatırım proje tutarını oluşturan harcamalar için alınacak yatırım kredisine ait faiz desteği),
- İşletme Gideri Desteği (Üretim aşamasındaki işletme dönemine ait giderler için sağlanacak destek).

<https://teknoyatirim.sanayi.gov.tr/>

1.4. OSB'lere Uygulanan Teşvik ve Muafiyetler

Organize Sanayi Bölgelerinde yer alan parsellerin tamamen veya kısmen bedelsiz olarak tahsisi hakkında 14.05.2018 tarihli ve 2018/11773 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında yapılan değişikliğe istinaden yatırım yeri tahsislerinde **yüzde 100'e varan** indirim yapılmaktadır. Gelişmişlik açısından üçüncü kademe ilçelerde yer alan Bafra ve Çarşamba OSB'ler için yüzde 80 indirim, dördüncü kademe ilçelerde yer alan Kavak ve Havza OSB'ler için ise yüzde 100 indirim uygulanmaktadır.

Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Organize Sanayi Bölgesinde bulunan binalar için daimi olarak emlak vergisi muafiyeti ve Sanayi Sicil Belgesine sahip yatırımcılarımızın elektrik tüketiminden alınan %2 TRT payı muafiyeti getirilmiştir.

<https://osbbs.sanayi.gov.tr/>

1.5. Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri Desteği

Bu desteğin amacı; teknolojik bilgi üretilmesini, üründe ve üretim süreçlerinde yenilik yapılmasını, ürün kalitesi ve standardının yükseltilmesini, teknolojik bilginin ticarileştirilmesini, Ar-Ge'ye ve Tasarıma yönelik doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının ülkeye girişinin hızlandırılmasını, Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri personeli ve nitelikli işgücü istihdamının artırılmasını sağlamak ve teşvik etmek olarak belirlenmiştir.

- Ar-Ge Merkezinde araştırmacı ve teknisyen statüsünde çalışacak en az 15 tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeline sahip olunması, Tasarım Merkezinde çalışacak en az 10 tam zaman eşdeğer Tasarım personeline sahip olunması,

- Ar-Ge veya Tasarım Merkezlerinde yürütölmek üzere süresi, bütçesi ve personel ihtiyacı tanımlanmış programların ve projelerinin bulunması,
- Ar-Ge ve Tasarım Merkezi personelinin söz konusu merkezde çalıştığıının fiziki kontrolünü yapacak mekanizmalara sahip olunması,
- Ar-Ge veya Tasarım faaliyetlerinin yurt içinde gerçekleştirilmesi,
- Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinin ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş ve tek bir yerleşke veya fiziki mekan içinde yer alması gerekmektedir.

Vergisel Destekler:

- Vergi İndirimi (Ar-Ge ve Tasarım Harcamalarının tamamı)
- Sigorta Primi Desteği (İşveren hissesinin yarısı 2023 yılına kadar Maliye Bakanlığınca karşılanır.)
- Gelir Vergisi Stopajı Desteği
- Damga Vergisi İstisnası
- Gümrük Vergisi İstisnası

<https://agtm.sanayi.gov.tr/>

1.6. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Desteği

Teknoloji Geliştirme Bölgesi; yeni veya ileri teknolojide mal ve hizmet üretmek isteyen girişimcilerin, araştırmacı ve akademisyenlerin sınaî ve ticari faaliyetlerini üniversitelerin yanında veya yakınında yürütebilmelerine ve bu üniversitelerden yararlanabilmelerine imkan vermek için kurulmuş akademik, sosyal ve kültürel sitelerdir. Bu bölgelerin işletmesi ve yönetiminden sorumlu anonim şirketler (yönetici şirket), girişimci işletmeler, öğretim üyelerinin başvurabildiği bu destekle çeşitli imkanlar sağlanmaktadır.

Yönetici şirketlere;

- 31.12.2023 tarihine kadar kurumlar/gelir vergisi muafiyeti
- Damga vergisi ve harçtan muafiyet
- Altyapı, inşaat veya çeşitli düzenlenen programların giderlerinin bir kısmı Bakanlık tarafından karşılanabilir.
- Atık su arıtma tesisi işleten Bölgelerden atık su bedeli alınmamaktadır.
- Hazineye ait taşınmazlar 5 yıl boyunca bedelsiz verilebilir, devam eden yıllarda taşınmaz değerinin binde ikisi karşılığında kullanma izni verilir.
- Ödenen kira geliri üzerinden vergi kesintisi yapılmaz.

Girişimci İşletmelere;

- 31.12.2023 tarihine kadar kurumlar/gelir vergisi muafiyeti
- Sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı şeklindeki teslim ve hizmetleri KDV'den muaftır.
- Ar-Ge ve destek personelinin ücretleriyle ilgili tüm vergilerden 31.12.2023'e kadar muafiyet.
- Ar-Ge ve destek personelinin sigorta primi işveren hissesinin %50'si 5 yıl boyunca karşılanır.
- Ar-Ge faaliyeti sonucu seri üretime geçen şirketlerin, seri üretimden elde edebilecekleri kazançları kurumlar vergisi istisnasından yararlanır. Bu istisnaya Tübitak ve benzeri kurumlardan alınan hibeler dahildir.

Öğretim Üyelerine;

- Bölgede elde edebilecekleri gelirler üniversite döner sermaye kapsamı dışında tutulmaktadır.
- Öğretim elemanları Üniversite Yönetim Kurulu izni ile yaptıkları araştırmalarının sonuçlarını ticarileştirmek amacı ile bu bölgelerde şirket kurabilmekte, kurulu bir şirkete ortak olabilmekte ve/veya bu şirketlerin yönetiminde görev alabilmektedirler.

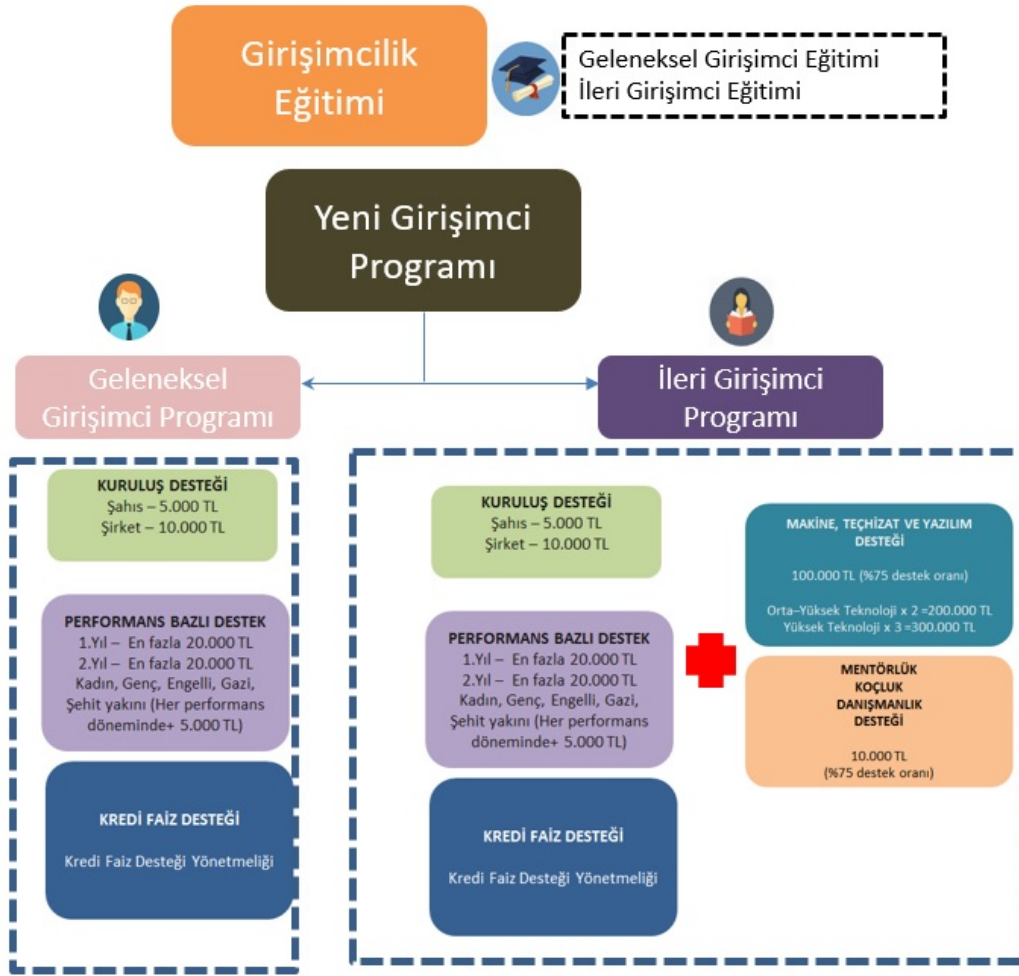
<https://teknopark.sanayi.gov.tr/Home/Index>

1.7. KOSGEB Destekleri

1.7.1. Girişimciliği Geliştirme Destek Programı

Yeni Girişimci desteği KOSGEB İcra Komitesi tarafından alınan karar çerçevesinde **1 Ocak 2019** itibariyle yerini **Girişimciliği Geliştirme Destek Programı'na** bırakmıştır. Destek programının amacı, girişimcilerin iş kurma ve yürütme konularında bilgi ve becerilerini geliştirmek, başarılı iş planlarını/iş modellerini ödüllendirmek, girişimcilik ekosisteminde yer alan aktörler arası işbirliğini arttırmak, yeni kurulan işletmelerin en kırılgan oldukları dönemde hayatta kalma oranının artırılmasına katkı sağlayacak yapıların ve ulusal plan ve programlar doğrultusunda yeni işletmelerin kurulmasını ve sürdürülmesini sağlamaktır. Bu programda başvuru sahipleri **"Geleneksel Girişimci"** ve **"İleri Girişimci"** olmak üzere sınıflandırılmaktadır. Her iki sınıflandırma için farklı girişimcilik eğitimleri verilecektir. İleri girişimci sınıflamasına dahil olabilmek için her iki eğitimi de tamamlamış olmak ve KOSGEB'in belirlediği "ileri girişimci programı faaliyet konuları tablosu"nda yer alan bir alanda faaliyet gösteriyor olmak gereklidir.

Her iki sınıftaki başvuru sahipleri de kuruluş desteği, performans bazlı destek ve kredi faiz desteğinden yararlanabilecektir. İleri girişimciler, geleneksel girişimcilere ilave olarak; makine, teçhizat, yazılım desteği ile mentorluk, koçluk, danışmanlık desteklerinden de faydalanabilecektir.

1.7.2. İşletme Geliştirme Destek Programı

24/09/2018 tarihinden bu yana uygulanmaktadır. Proje sunulmadan, başvur-al yöntemiyle işleyen programda 9 destek türü yer almaktadır. Program tüm işletmelere yönelik ve sürekli açıktır, süresi 2 yıldır. Küçük ve orta ölçekli işletmelerin rekabet güçlerinin, kurumsallaşma-markalaşma düzeylerinin ve ekonomideki paylarının artırılması, kapasitelerinin geliştirilmesi ve öncelikli ihtiyaçlarının karşılanmasıdır.

Toplam 290.000 TL olan bu destek kapsamında karşılanan giderler; Yurt İçi Fuar Desteği, Yurt Dışı İş Gezisi Desteği, Nitelikli Eleman İstihdam Desteği, Eğitim Desteği, Enerji Verimliliği Desteği, Tasarım Desteği, Sınai Mülkiyet Hakları Desteği, Belgelendirme Desteği, Test ve Analiz Desteği.

	İŞLETME GELİŞTİRME DESTEK PROGRAMI DESTEKLERİ	DESTEK ÜST LİMİTİ (TL)	DESTEK ORANI
1	Yurt İçi Fuar Desteği	50.000	%60
2	Yurt Dışı İş Gezisi Desteği	20.000	
3	Nitelikli Eleman İstihdam Desteği	50.000	
4	Eğitim Desteği	20.000	
5	Enerji Verimliliği Desteği	35.000	
6	Tasarım Desteği	25.000	
7	Sınai Mülkiyet Hakları Desteği	30.000	
8	Belgelendirme Desteği	30.000	
9	Test ve Analiz Desteği	30.000	

*Destek oranları yüzde 60 ile yüzde 100 arasında değişmektedir

1.7.3. İşbirliği Destek Programı

Önceki adı "İşbirliği-Güçbirliği Destek Programı" olan program "İşbirliği Destek Programı" adı altında yenilenmiştir. İki program arasındaki farklar aşağıdaki gibidir:

Kriter	İşbirliği-Güçbirliği Destek Programı (Mevcut)	İşbirliği Destek Programı (Yeni)
Ortaklık Modeli	İşletici Kuruluş	İşletici Kuruluş Proje Ortaklığı
Büyük İşletme Ortaklığı	Yok	Var
Ortak Sayısı	-En az 5 KOBİ -Orta Yüksek ve Yüksek Teknoloji alanlarında en az 3 KOBİ	-En az 5 KOBİ -Orta Yüksek Teknoloji alanlarında en az 3 KOBİ -Yüksek Teknoloji alanlarında en az 2 KOBİ -Büyük İşletme + 1 KOBİ
Ön Başvuru	Yok	Var
Teknik/Mali İnceleme	Yok	Var
Görüş İsteme	Yok	Var
Proje Süresi	6-24 ay (+ 12 ay)	12-36 ay

Programda personel giderleri, makine, teçhizat, kalıp, hammadde, malzeme giderleri, yazılım giderleri, işyeri kirası, hizmet alımı ve diğer giderler desteklenmektedir. Maksimum destek oranı %60'dır. Yeni programdaki destek tutarları aşağıdaki gibidir.

İŞLETİCİ KURULUŞ MODELİ					
İşletici Kuruluşun Teknoloji Alanı	Asgari KOBİ Sayısı	İşletici Kuruluş Proje Destek Üst Limiti (TL)			Toplam Üst Limit (TL)
		Geri Ödemesiz	Geri Ödemeli	Toplam	
Yüksek	2	2 Milyon	3 Milyon	5 Milyon	5 Milyon
Orta Yüksek	3	2 Milyon	3 Milyon	5 Milyon	5 Milyon
Diğer	5	2 Milyon	3 Milyon	5 Milyon	5 Milyon
* Büyük işletme ile işbirliği yapılması durumunda asgari KOBİ sayısı 1 (bir)'dir.					
PROJE ORTAKLIĞI MODELİ					
Projenin Teknoloji Alanı	Asgari KOBİ Sayısı	Her Bir Proje Ortağı İşletme İçin Destek Üst Limiti (TL)			Toplam Üst Limit (TL)
		Geri Ödemesiz	Geri Ödemeli	Toplam	
Yüksek	2	1 Milyon	1 Milyon	2 Milyon	10 Milyon
Orta Yüksek	3	500 Bin	500 Bin	1 Milyon	10 Milyon
Diğer	5	250 Bin	500 Bin	750 Bin	5 Milyon
* Büyük işletme ile işbirliği yapılması durumunda asgari KOBİ sayısı 1 (bir)'dir.					

1.7.4. Teknoloji, Yenilik ve Yerlileştirme Destek Programı

Bu kapsamdaki destekler aşağıdaki programlardan ve bunların alt programlarından oluşmaktadır.

1. ARGE, İNOVASYON VE ENDÜSTRİYEL UYGULAMA DESTEK PROGRAMI

Proje Esaslı, 1,5 Milyon TL Üst Limit, %75 Destek

2. ULUSLARARASI KULUÇKA MERKEZİ ve HIZLANDIRICI DESTEK PROGRAMI

3.850.000 USD Kuluçka Merkezi Kurma, 60.000.-USD Uluslararası Hızlandırıcılara Katılım

3. TEKNOLOJİK ÜRÜN TANITIM VE PAZARLAMA (TEKNOPAZAR) DESTEK PROGRAMI

Teknolojik ürün veya prototip tanıtımı için 150.000 TL Hibe - %100

4. KOBİ TEKNOLOJİK ÜRÜN YATIRIM DESTEK PROGRAMI

Teknolojik ürün veya prototipin üretimi için 5.000.000 TL - Hibe %60-%40 Geri Ödemeli

5. STRATEJİK ÜRÜN DESTEK PROGRAMI

Yerli ve milli ürün üretimi için 5.000.000 TL - Hibe %60 - Geri Ödemeli %40

KOBİ Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı'ndaki temel değişiklik, destek üst limit ve oranlarının, başvuru yapılan sektörün **düşük-orta-yüksek teknoloji sınıfına göre** belirlenecek olmasıdır.

Buna göre orta-düşük ve düşük teknoloji alanları 500.000 TL'ye, orta-yüksek ve yüksek teknoloji alanları 5.000.000 TL'ye kadar desteklenecektir. Hibe oranları düşürülerek geri ödemeli destek miktarı artırılmıştır.

Stratejik Ürün Destek Programı ise dönemsel olarak uygulanmakta iken **sürekli açık** hale getirilmiştir. Hibe oranları düşürülerek geri ödemeli destek miktarı artırılmıştır. Stratejik ürünlerin belirlenmesinde Nace Kodları yanında **GTİP** (Gümrük Tarife Pozisyonu) kodları da kullanılacaktır.

1.7.5. Kobigel Kobi Gelişim Destek Programı

2016 yılından bu yana çağrı usulü ile uygulanmakta olan bir programdır. Programın amacı; ülkenin ulusal ve uluslararası hedefleri doğrultusunda, küçük ve orta ölçekli işletmelerin, ekonomideki paylarının ve etkinliklerinin artırılması, KOBİ'lerin rekabet güçlerinin ve sağladıkları katma değerini yükseltilmesi amacıyla hazırlayacakları projelerin desteklenmesidir.

En az 6 ay ve en fazla 36 aylık proje süresince 300.000 TL hibe ve 700.000 TL geri ödemeli olmak üzere personel, yazılım, makine ekipman ve hizmet alım giderleri karşılanmaktadır. Samsung için destek oranı yüzde 80'e kadar çıkabilmektedir.

2019 yılında uygulanması planlanan program içeriği aşağıdaki tabloda gösterilmektedir. 2019.01 ve 2019.02 çağrılarının başvuru tarihleri 4 Mart- 2 Mayıs 2019 tarihleri arasındadır.

2019.01 ÇAĞRISI

KOSGEB

2019.01 İMALAT SANAYİ SEKTÖRÜNDE DİJİTALLEŞME

- **Çağrı 2019.01:** İmalat sanayi sektöründe dijitalleşme sürecine katkı sağlayabilecek **yerli teknoloji geliştiricisi KOBİ'lerin** geliştirilmesi
- **Çağrı 2019.02:** İmalat sanayi sektöründe faaliyet gösteren KOBİ'lerin üretim ve ilişkili iş süreçlerinde **dijital teknolojilerden yararlanma düzeyinin artırılması**
- **Çağrı 2019.03:** Orta – yüksek ve yüksek teknoloji imalat sanayi sektörlerinde faaliyet gösteren KOBİ'lerde **Kurumsal Kaynak Planlama**

<https://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/destekler/3/destekler>

1.8. Yatırım Teşvik Sistemi

Türkiye'nin 2023 vizyonu ile üretim ve ihracat odaklı büyüme stratejisi bakımından büyük önem taşıyan yeni yatırım teşvik programı, kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedeflere uygun olarak;

- Tasarrufları katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirmek,
- Üretimi ve istihdamı artırmak,
- Uluslararası rekabet gücünü artıracak ve araştırma-geliştirme içeriği yüksek büyük ölçekli yatırımlar ile stratejik yatırımları özendirmek,
- Uluslararası doğrudan yatırımları artırmak,
- Bölgesel gelişmişlik farklılıklarını azaltmak,
- Kümelenme ve çevre korumaya yönelik yatırımları özendirmek,

amaçlarını gerçekleştirmeyi hedeflemektedir ve 5 ana bileşenden oluşmaktadır.

Teşvik uygulamaları kapsamında yatırımcılara; KDV İstisnası, Gümrük Vergisi Muafiyeti, Vergi İndirimi, Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği, Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği, Gelir Vergisi Stopajı Desteği, Faiz Desteği, Yatırım Yeri Tahsisi, KDV İadesi destekleri sağlanmaktadır. Söz konusu desteklerin tamamından veya bir bölümünden yatırımın büyüklüğüne, bölgesine ve konusuna bağlı olarak değişen oran ve sürelerde yararlanılmaktadır.

1.8.1. Genel Teşvik Uygulamaları

Genel Teşvik Sistemi'nde asgari sabit yatırım tutarı; 1. ve 2. Bölgelerde 1 milyon TL, 3. 4. 5. ve 6. Bölgelerde ise 500 bin TL'dir. Bu kapsamdaki yatırımlarda KDV istisnası, Gümrük vergisi muafiyeti desteği bulunmaktadır.

1.8.2. Bölgesel Teşvik Uygulamaları

Bölgesel Yatırım Teşvik Sistemine göre ülkemiz Yatırım teşvik uygulamaları bakımından 6 Bölgeye ayrılmış olup, Samsun ili 3. Bölgede yer almaktadır. Ancak yatırımın OSB Bölgelerinde olması durumunda vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından 4. Bölgenin teşviklerinden yararlanılmaktadır.

Bölgesel Teşvik Uygulamalarında sağlanan destekler aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Destek Unsurları			BÖLGELER					
			I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Gümrük Vergisi Muafiyeti			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB Dışı	15	20	25*+ 15	30	40	50
		OSB İçi	20	25	30 *+15	40	50	55
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		OSB Dışı	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
		OSB İçi	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Faiz Desteği	İç Kredi				3 Puan	4 Puan	5 Puan	7 Puan
	Döviz / Döviz Endeksli Kredi	YOK	YOK		1 Puan	1 Puan	2 Puan	2 Puan
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği			YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl
Gelir Vergisi Stopajı Desteği			YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl

* İmalat sanayine yönelik (US-97 Kodu:15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 31/12/2018 ile 31/12/2019 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için yatırıma katkı oranı her bir bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmek suretiyle, vergi indirimi oranı tüm bölgelerde %100 oranında ve yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde kullanılabilir oranı %100 olarak uygulanır.

1.8.3. Öncelikli Yatırımların Desteklenmesi

İlaç, Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı, Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı, Tıbbi aletler, hassas ve optik aletler ile saat imalatı, Hava ve uzay taşıtları imalatı gibi yüksek teknoloji ürünlerin üretilmesine yönelik yatırımlar bu kapsama girmektedir. Bu yatırımlar 1.2.3.4 Bölgelerde gerçekleştirilmiş olsalar dahi 5. Bölgede uygulanan desteklerden yararlanırlar.

1.8.4. Stratejik Yatırımlar

Asgari sabit yatırımın 50 milyon Türk Lirasının üzerinde olması, Yurtiçi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması, Katma değer in asgari %40 olması ve son bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının 50 milyon ABD dolarının üzerinde olması halinde bu teşvikten yararlanılabilir. Faydalanılabilecek destek unsurları şunlardır; KDV İstisnası, Gümrük Vergisi Muafiyeti, Vergi İndirimi, Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği, Yatırım Yeri Tahsisi, KDV İadesi (500 milyon TL ve üzeri yatırımlarda), Sigorta Primi (İşçi Hissesi) Desteği (6. Bölgede), Gelir Vergisi Stopajı Desteği (6. Bölgede).

1.8.5. Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki

Teknoloji ve Ar- Ge kapasitesini artıracak, uluslararası alanda rekabet üstünlüğü sağlayacak yatırımların desteklenmesini hedeflemektedir. Büyük Ölçekli Yatırım sayılan konular ve asgari yatırım tutarları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Sıra No	Yatırım Konuları	Asgari Sabit Yatırım Tutarları (Milyon TL)
1	Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı	1000
2	Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı	200
3	Liman ve Liman Hizmetleri ile Havalimanı Yatırımları	200
4	Motorlu Kara Taşıtlarının İmalatı Yatırımları	200
4-a	Motorlu Kara Taşıtları Ana Sanayi Yatırımları	
4-b	Motorlu Kara Taşıtları Yan Sanayi Yatırımları	50
5	Demiryolu ve Tramvay Lokomotifleri ve/veya Vagon İmalatı Yatırımları	50
6	Transit Boru Hattıyla Taşımacılık Hizmetleri Yatırımları	
7	Elektronik Sanayi Yatırımları	
8	Tıbbi Alet, Hassas ve Optik Aletler İmalatı Yatırımları	
9	İlaç Üretimi Yatırımları	
10	Hava ve Uzay Taşıtları ve/veya Parçaları İmalatı Yatırımları	
11	Makine (Elektrikli Makine ve Cihazlar Dahil) İmalatı Yatırımları	
12	Metal Üretimine Yönelik Yatırımlar: Maden Kanununda belirtilen IV/c grubu metalik madenlerin cevher ve/veya konsantresinden nihai metal üretimine yönelik yatırımlar (bu tesislere entegre madencilik yatırımları dahil)	

Faydalanılabilecek destek unsurları şunlardır; KDV İstisnası, Gümrük Vergisi Muafiyeti, Vergi İndirimi, Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği ve Yatırım Yeri Tahsisi

1.9. Kalkınma Ajansı Destekleri

Kalkınma Ajanslarının desteklediği alanlar, uygun başvuru sahipleri, destek tutarları ve destekleme takvimleri her bir Ajans tarafından bağımsız olarak belirlenmektedir. Güncel OKA desteklerinden haberdar olmak için düzenli olarak web sitemizi (www.oka.org.tr) ziyaret edebilirsiniz.

1.9.1. Proje Teklif Çağrısı Yöntemi

Proje teklif çağrısı, belirli bir destek programı kapsamında, nitelikleri net bir şekilde belirlenmiş olan potansiyel başvuru sahiplerinin (özel işletmelerin, sivil toplum kuruluşlarının, kamu kurum ve kuruluşlarının, üniversitelerin, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının, yerel yönetimlerin ve bunların birliklerinin, kooperatiflerin ve bunların birlikleri ile diğer gerçek ve tüzel kişiler), önceden belirlenen konu ve koşullara uygun olarak proje teklifi sunmaya davet edilmesidir. Proje teklif çağrısının ayrıntıları proje teklif çağrısına çıkıldığında ilan metninde ve başvuru kılavuzunda yer almaktadır.

1.9.2. GÜDÜMLÜ Proje Desteği

Güdümlü proje desteği, bölgesel gelişmeyi hızlandırmaya ve bölgedeki girişimcilik ve yenilikçilik kapasitesini geliştirmeye katkıda bulunacak projelere, proje teklif çağrısı yöntemi uygulamadan doğrudan mali ve teknik destek sağlamak amacıyla oluşturulmuş destek türüdür. Bu tür desteklerde üniversite, kamu kesimi, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının ortaklıkları teşvik edilir. Bu tür projelerin uygulama süresi iki yılı geçemez. Ajans bu tür desteklerde proje başına en fazla yüzde doksan oranında mali destek sağlayabilir.

1.9.3. Fizibilite Desteği

Ajans, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek vermektedir. OKA 2019 yılı Fizibilite Desteği Programı destek üst limiti 250.000 TL'ye kadar çıkmakta ve projeler yüzde 75'e kadar finanse edilmektedir.

1.9.4. Teknik Destek

Teknik destek, eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici faaliyetler şeklinde sağlanmaktadır.

1.10. TÜBİTAK Destekleri

1.10.1. Akademik

Ulusal Destek Programları

- 1000 - Üniversitelerin Araştırma ve Geliştirme Potansiyelinin Artırılmasına Yönelik Destek Programı
- 1001 - Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı
- 1002 - Hızlı Destek Programı
- 1003 - Öncelikli Alanlar Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı
- 1004 - Mükemmeliyet Merkezi Destek Programı
- 1005 - Ulusal Yeni Fikirler ve Ürünler Araştırma Destek Programı
- 1007 - Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı
- 3001 - Başlangıç Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı
- 3501 - Kariyer Geliştirme Programı

Uluslararası Destek Programları

- İkili Proje Destekleri
- ERA-NET
- COST (Bilimsel ve Teknik İşbirliği Alanında Avrupa İşbirliği)

<https://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/akademik>

1.10.2. Sanayi

Ulusal Destek Programları

- 1512 - Teknogirişim Sermayesi Desteği Programı (BiGG)
- 1501 - TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı
- 1503 - Proje Pazarları Destekleme Programı
- 1507 - TÜBİTAK KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı
- 1511 - TÜBİTAK Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik P. D. P.
- 1601 - Yenilik Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik D.P.
- 1514 - Girişim Sermayesi Destekleme Programı (GİSDEP)
- 1602 - TÜBİTAK Patent Destek Programı
- 1515 - Öncül Ar-Ge Laboratuvarları Destekleme Programı
- 1505 - Üniversite-Sanayi İşbirliği Destek Programı
- 1513 - Teknoloji Transfer Ofisleri Destekleme Programı

Uluslararası Destek Programları

- *Ufuk2020*
- *1509 - TÜBİTAK Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı*

<https://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/sanayi>

1.10.3. Kamu

Ulusal Destek Programları

- *1007 - Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini D.P.*
- *1301 - Bilimsel ve Teknik İşbirliği Ağları ve Platform Kurma Girişimi Projesi (İŞBAP)*

Uluslararası Destek Programları

- *Ufuk2020*

<https://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/kamu>

1.10.4. Girişimcilik

- *1512 - Teknogirişim Sermayesi Desteği Programı (BİGG)*
- *2238 - Girişimcilik ve Yenilikçilik Yarışmaları Programı*
- *2239 - Girişimcilik ve Yenilikçilik Eğitim Ve Araştırma Faaliyetlerini Destekleme Programı*
- *1514 - Girişim Sermayesi Destekleme Programı (GİSDEP)*
- *1601 - Yenilik Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik Destek Programı*

<https://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/girisimcilik>

1.10.5. Bilimsel Etkinlik

Etkinlik Düzenleme Destekleri

- *2237-A Bilimsel Eğitim Etkinlikleri Desteği*
- *2223-C - Çok Katımlı Uluslararası Etkinlik Düzenleme Desteği*
- *2223-D - İşbirliği ve Öncelikli Alanlarla İlgili Etkinlik Düzenleme Desteği*
- *2237-B Proje Eğitimi Etkinliklerini Destekleme Programı*
- *2223-B - Yurt İçi Bilimsel Etkinlik Düzenleme Desteği*

Etkinliklere Katılma Destekleri

- 2224-A - Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılımı Destekleme Programı
- 2224-B - Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılımı Destekleme Programı
- 2231 - TÜBİTAK - Lindau Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği P.
- Konsorsiyum Oluşturma Amaçlı Seyahat Desteği

Uluslararası Destek Programları

- ICGEB (Uluslararası Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Arş. Mer.) Destekleri

<https://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/bilimsel-etkinlik>

1.10.6. Bilim ve Toplum

- 4003 - Bilim Merkezi Kurulması Destek Programı
- 4004 - Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları
- 4005 - Yenilikçi Eğitim Uygulamaları
- 4006 - TÜBİTAK Bilim Fuarları Destekleme Programı
- 4007 - Bilim Şenlikleri Destekleme Programı
- 5000 - Dijital İçerikli Açık Ders Kaynakları Destekleme Programı

Uluslararası Destek Programları

- *Ufuk2020*

<https://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/bilim-ve-toplum>

2. TİCARET BAKANLIĞI

2.1 İhracat Destekleri

2.1.1. Pazara Giriş Belgeleri

Pazara Giriş Belgeleri

Akredite edilmiş kurum/kuruluşlardan alınan ve bir ülke pazarına girişte zorunlu olan çevre ve kalite belgeleri, insan can, mal emniyeti ve güvenliğini gösterir işaretler ile test/analiz raporu alma giderleri ve Tarım ürünlerine ilişkin laboratuvar analizleri ve belgelendirme giderleri yüzde 50 oranında ve yıllık 250 bin ABD dolarına kadar desteklenmektedir.

<https://ticaret.gov.tr/destekler/ihracat-destekleri/teblig-bazinda-destek-mevzuati/2014-8-sayili-pazara-giris-belgelerinin-desteklenmesine-iliskin-karar/destek-1-pazara-giris-belgeler>

Küresel Tedarik Zinciri (KTZ) Yetkinlik Projeleri

İhracatçılarımızın küresel firmalar ile yeni tedarikçi ilişkileri kurmalarını sağlamak amacıyla uygulanan bu program kapsamında 2 yıl boyunca yüzde 50 oranında ve toplamda 1 milyon ABD dolarına kadar destek sağlanmaktadır.

<https://ticaret.gov.tr/destekler/ihracat-destekleri/teblig-bazinda-destek-mevzuati/2014-8-sayili-pazara-giris-belgelerinin-desteklenmesine-iliskin-karar/destek-2-kuresel-tedarik-zinciri-ktz-yetkinlik-projeleri>

2.1.2. Pazar Araştırması ve Pazara Giriş

Yurtdışı Pazar Araştırma Desteği

Şirketlerimizin ve işbirliği kuruluşlarımızın Pazar araştırması ve pazara giriş faaliyetlerinin desteklenmesi amacıyla verilen bu destek kapsamında bir şirketten 2 kişinin (şirket çalışanı-ortağı) ihracat amacıyla yapacağı yurt dışı iş görüşmesi ziyaretleri için ulaşım ve konaklama masrafları ön onaya gerek bulunmadan yüzde 70 oranında ve 5.000 ABD dolarına kadar (Yıllık 10 adet) desteklenmektedir.

<https://ticaret.gov.tr/destekler/ihracat-destekleri/teblig-bazinda-destek-mevzuati/2011-1-sayili-pazar-arastirmasi-ve-pazara-giris-destegi-hakkinda-teblig/destek-1-yurt-disi-pazar-arastirmasi-destegi>

E-Ticaret Sitelerine Üyelik Desteği

İşbirliği kuruluşları aracılığıyla e-ticaret sitelerine toplu üyelik desteklenir. Toplu üyeliklerde başvuruda yer alan her şirket başına İşbirliği kuruluşlarına 2.000 ABD Doları destek verilmektedir. Her başvuruda en az 250 şirketin üye olması gerek.

<https://ticaret.gov.tr/destekler/ihracat-destekleri/teblig-bazinda-destek-mevzuati/2011-1-sayili-pazar-arastirmasi-ve-pazara-giris-destegi-hakkinda-teblig/destek-2-e-ticaret-sitelerine-uyelik-destegi>

Sektörel Ticaret ve Alım Heyetleri Desteği

İşbirliği kuruluşları tarafından organize edilen Ortak pazar araştırmaları, Pazar ziyaretleri, Ticaret heyetleri, Yurt dışı fuar ziyaretleri, Eşleştirme faaliyetleri desteklenmektedir. Destek Miktarı: 100.000 ABD Doları, Destek Oranı : %50 (İşbirliği kuruluşları), Hedef ve Öncelikli Ülkeler için %60

Yurt dışında yerleşik ithalatçı firmaların, kurum ve kuruluşların, basın mensuplarının Türkiye'ye davet edilerek; İkili iş görüşmeleri gerçekleştirmeleri, Tesis ziyaretleri ve Meslek kuruluşu ziyaretleri desteklenmektedir. Destek Miktarı: 75.000 ABD Doları, Destek Oranı: %50 (İşbirliği kuruluşları) , Hedef ve Öncelikli Ülkeler için %60.

<https://ticaret.gov.tr/destekler/ihracat-destekleri/teblig-bazinda-destek-mevzuati/2011-1-sayili-pazar-arastirmasi-ve-pazara-giris-destegi-hakkinda-teblig/destek-3-sektorel-ticaret-ve-alim-heyetleri-destegi>

Rapor Satın Alma Desteği

Şirketler ile işbirliği kuruluşlarının yurtdışına yönelik pazara giriş stratejileri ile eylem planlarının oluşturulabilmesi amacıyla uluslararası kuruluşlara yaptırılan ve satın alınan sektör, ülke, yabancı şirket veya marka odaklı raporlar (mali ve hukuki raporlar dahil) şirketler için yüzde 60, işbirliği kuruluşları için yüzde 75 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD dolarına kadar desteklenmektedir.

<https://ticaret.gov.tr/destekler/ihracat-destekleri/teblig-bazinda-destek-mevzuati/2011-1-sayili-pazar-arastirmasi-ve-pazara-giris-destegi-hakkinda-teblig/destek-4-rapor-satin-alma-destegi>

Yurtdışında Yerleşik Şirket Alımı-Danışmanlık Desteği

Yabancı şirket alımlarına yönelik danışmanlık hizmetlerine (mali ve hukuki danışmanlık dahil) ilişkin giderler, şirketler için yüzde 60, işbirliği kuruluşları için yüzde 75 oranında ve yıllık en fazla 200.000 ABD dolarına kadar desteklenir.

<https://ticaret.gov.tr/destekler/ihracat-destekleri/teblig-bazinda-destek-mevzuati/2011-1-sayili-pazar-arastirmasi-ve-pazara-giris-destegi-hakkinda-teblig/destek-5-yurt-disinda-yerlesik-sirket-alimi-danismanlik-destegi>

Yurtdışında Yerleşik İleri Teknolojiye Sahip Şirket Alımı - Danışmanlık Desteği

İleri teknolojiye sahip ve teknoloji transferi sağlayacak yurt dışında yerleşik şirketlerin alımına yönelik mali ve hukuki danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderler, şirketler için yüzde 75 oranında ve yıllık en fazla 500.000 ABD dolarına kadar desteklenir.

<https://ticaret.gov.tr/destekler/ihracat-destekleri/teblig-bazinda-destek-mevzuati/2011-1-sayili-pazar-arastirmasi-ve-pazara-giris-destegi-hakkinda-teblig/destek-6-yurt-disinda-yerlesik-ileri-teknolojiye-sahip-sirket-alimi-danismanlik>

Yurtdışında Yerleşik İleri Teknolojiye Sahip Şirket Alımı - Kredi Faiz Desteği

Bahse konu şirketlerin alımında kullanılan kredi faiz giderlerinin TL cinsi kredilerde 5 puanı, döviz kredileri ve dövize endeksli kredilerde 2 puanı toplam 3 milyon ABD dolarına kadar desteklenmektedir.

<https://ticaret.gov.tr/destekler/ihracat-destekleri/teblig-bazinda-destek-mevzuati/2011-1-sayili-pazar-arastirmasi-ve-pazara-giris-destegi-hakkinda-teblig/destek-7-yurt-disinda-yerlesik-ileri-teknolojiye-sahip-sirket-alimi-kredi-fai>

Yurtdışında Yerleşik Şirkete Ait Marka Satın Alımı

Şirketlerin faydalanabildiği bu destek kapsamında 5 yıl süresince 2 milyon TL'ye kadar olan kredi faiz giderleri desteklenmektedir.

<https://ticaret.gov.tr/destekler/ihracat-destekleri/teblig-bazinda-destek-mevzuati/2011-1-sayili-pazar-arastirmasi-ve-pazara-giris-destegi-hakkinda-teblig/destek-8-yurt-disinda-yerlesik-sirkete-ait-marka-satin-alimi>

2.1.3. Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi (UR-GE)

Şirketlerin Uluslararası Rekabet Güçlerinin Geliştirilmesi amacıyla Sanayi/Ticaret Odaları, OSB'ler, Sektörel Dış Ticaret Şirketleri, Endüstri Bölgeleri, İmalatçıların kurduğu dernek, birlik ya da kooperatifler, ihracatçı birlikleri, Teknokentler ve Sektörel Üretici Derneklerinin başvurabildiği bu program kapsamında ihtiyaç analizi, eğitim/danışmanlık/küme tanıtım faaliyetleri, yurtdışı pazarlama faaliyeti ve/veya alım heyeti ile son olarak bireysel danışmanlık faaliyetleri Yüzde 75'e kadar 3 yıl boyunca desteklenmektedir.

<https://ticaret.gov.tr/destekler/ihracat-destekleri/teblig-bazinda-destek-mevzuati/2010-8-sayili-uluslararası-rekabetçiliğin-gelistirilmesinin-desteklenmesi-hakkind>

2.1.4. İhracatçıya Alıcı Kredisi ve Sigorta Tazmin Desteği

Bu destek kapsamında,

- Eximbank'ın Uyguladığı Faiz Oranı ile CIRR Arasındaki Fark,
- İhracat Kredi Sigortası Tazmin Desteği,
- Proje Bazlı İhracat Sigorta Desteği sağlanmaktadır.

<https://www.ticaret.gov.tr/destekler/ihracat-destekleri/ihracatçıya-alıcı-kredisi-ve-sigorta-tazmin-destegi>

2.1.5. Yurtdışı Fuar Desteği

Şirketlerimizin yurt dışı fuarlara iştiraklerinin ve sektörel nitelikteki uluslararası fuarlara bireysel katılımlarının özendirilmesi amaçlanmış olup Şirketler ve Üretici/imalatçı Organizasyonları başvurabilmektedir. Yer kirası, nakliye, ulaşım ve standa ilişkin giderlere karşılık olarak katılımcıya metrekare bazında ödenecek bedel Bakanlık tarafından belirlenmektedir.

Genel Fuarlarda azami 56.000 TL, Sektörel Fuarlarda azami 85.000 TL, Prestijli Fuarlarda azami 284.000 TL olmak üzere Desteğe esas tutar, fuar ve/veya ülke ve/veya sektör bazında metrekare başına belirlenen yaklaşık toplam maliyetin %50'sini, Bakanlıkça belirlenen hedef ülkelerde ise %70'ini geçemez.

<https://www.ticaret.gov.tr/ihracat/fuarlar>

2.1.6. Tasarım Desteği

Türkiye'de tasarım kültürünün oluşturulması ve yaygınlaştırılmasını teminen tasarımcı şirketleri, tasarım ofisleri ve işbirliği kuruluşlarının gerçekleştireceği tanıtım, reklam, pazarlama, istihdam, patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tesciline ilişkin harcamaları danışmanlık harcamaları ile yurt dışında açacakları birimlere ilişkin giderler desteklenmektedir

<https://www.ticaret.gov.tr/destekler/ihracat-destekleri/tasarim-destegi>

2.1.7. Yurtdışı Birim, Marka ve Tanıtım Desteği

Firmaların ve İşbirliği Kuruluşlarının yurtdışında gerçekleştirdikleri tanıtım faaliyetleri, yurtdışında açtıkları birimlerine ilişkin kira giderleri ve marka tescili giderleri desteklenmektedir.

<https://www.ticaret.gov.tr/destekler/ihracat-destekleri/yurtdisi-birim-marka-ve-tanitim-destegi>

2.1.8. Markalaşma ve Turquality Desteği

Uluslararası markalaşma potansiyeli olan firmalarımızın, üretimlerinden pazarlamalarına, satışlarından satış sonrası hizmetlerine kadar bütün süreçleri kapsayacak şekilde yönetsel bilgi birikimi, kurumsallaşma ve gelişimlerini sağlayarak uluslararası pazarlarda kendi markalarıyla küresel bir oyuncu olabilmeleri ve söz konusu markalar aracılığıyla olumlu Türk malı imajının oluşturulması ve yerleştirilmesi amacıyla oluşturulmuş bir marka destek programıdır.

Programı kapsamında firmaların;

- Patent, faydalı model, endüstriyel tasarım ve marka tesciline ilişkin harcamaları,
- Sertifikasyona ilişkin giderleri,
- Moda/Endüstriyel ürün tasarımcısı/Şef/Aşçı istihdamına ilişkin giderleri,
- Tanıtım, reklam ve pazarlama faaliyetleri,
- Yurtdışı birimlere ilişkin giderleri,
- Danışmanlık (Yönetim, tasarım, hukuk, bilişim) giderleri,

desteklenmektedir.

<https://www.ticaret.gov.tr/destekler/ihracat-destekleri/markalasma-ve-turquality-destegi>

2.1.9. Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımları

Tarımsal Ürün İhracatı yapan firmalara sağlanan bir tür devlet yardımıdır. Ülkemizin tarımsal ürünlerinin uluslararası piyasalarda rekabet gücünün ve ihracat potansiyelinin artırılmasını amaçlayan bu destekten İhracatçı firmalar yararlanır. Ancak, ihracatçı firmaların hak edişlerini devretmeleri halinde imalatçı firmalar da yararlanabilir.

<https://ticaret.gov.tr/data/5b8818b013b8761160fa2022/para-kredi.pdf>

2.1.10. Özel Statülü Şirketler

Sektörel Dış Ticaret Şirketleri (SDŞ): Sektörel Dış Ticaret şirketlerine vergi mevzuatı, eximbank kredileri, gümrük mevzuatı, ihracat mevzuatı, ihracata yönelik devlet yardımları yönlerinden avantajlar sağlanmaktadır

Dış Ticaret Sermaye Şirketleri (DTSS): Dış Ticaret Sermaye Şirketi statüsüne sahip işletmelere de vergi mevzuatı, eximbank kredileri, gümrük mevzuatı, ihracat mevzuatı, ihracata yönelik devlet yardımları yönlerinden avantajlar sağlanmaktadır.

<https://ticaret.gov.tr/destekler/ihracat-destekleri/teblig-bazinda-destek-mevzuati/ozel-statulu-sirketler>

2.2. Hizmet Sektörü Destekleri

2.2.1. Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticareti Desteği

Türkiye'nin döviz kazandırıcı hizmet sektörlerinin uluslararası rekabet gücünün geliştirilmesi, hizmet gelirlerinin artırılması, dış pazarlara açılması ve markalaşması hedefiyle, Türkiye'de yerleşik şirket ve kuruluşların gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin giderlerin karşılanması amaçlanmakta olup desteklenen alanlar şunlardır;

- Ürün-Hizmet Tescil Desteği
- Marka Yurtdışı Tescil ve Korunma Desteği
- Rapor ve Yurtdışı Şirket Alımına Yönelik Danışmanlık Desteği
- Belgelendirme Desteği
- Reklam, Tanıtım ve Pazarlama Desteği
- Yurtdışı Birim Desteği
- Danışmanlık Desteği
- Acenta Komisyon Desteği
- Tercümanlık Desteği
- Hasta Yol Desteği
- Yurtiçi Tanıtım-Eğitim Desteği
- Bilgisayar Oyunu-Mobil Uygulama Pazara Giriş Desteği
- Film Yurtdışı Pazarlama Desteği
- Bilgisayar Oyunu-Mobil Uygulama Komisyon Desteği
- Bilgisayar Oyunu-Mobil Uygulama Geliştirme Desteği
- Film Platosu-Stüdyosu Kullanım Gideri Desteği
- Film Reklam Desteği
- Ticaret ve Alım Heyeti Desteği
- Hizmet Sektörü Rekabet Gücünün Artırılması Projesi Desteği (HİSER)
- Yarışma - Etkinlik Desteği
- Bireysel Fuar Katılım Desteği
- Milli Katılım Organizasyonlarının Desteklenmesi

2.2.2. Teknik Müşavirlik Hizmetlerinde Sağlanacak Devlet Yardımları Desteği

Bu destek kapsamında teknik müşavirlik şirketlerine farklı oran ve miktarlarda yurtdışı ofis desteği, reklam, tanıtım ve pazarlama desteği, Pazar Araştırması Desteği, Yurtdışı Fuar Katılım Desteği, Seminer ve Konferans Katılım Desteği, Teknik Müşavirlik ve Teknik Müşavirlik Heyet Programı Desteği, Yurtdışı Eğitim Desteği, Yazılım Desteği, Mesleki Sorumluluk Sigortası Desteği, Uluslararası Mesleki Yarışmalara Katılım Desteği verilmektedir.

2.2.3. Döviz Kazandırıcı Hizmet Sektörleri Markalaşma Desteği

Destek Türü	Destek Tutarı Üst Limit Marka Destek Programı (4 yıl)	Destek Tutarı Üst Limit Turquality® Destek Programı) (5 + 5 Yıl)
Ürün/Hizmet/Marka Tescil- Korunma Desteği	%50 - 50.000 \$/yıl	%50
Belgelendirme Desteği	%50 - 50.000 \$/ belge	%50
Danışmanlık Desteği	%50 - 300.000 \$/yıl	%50 - 600.000 \$/yıl
Yurtdışı Birim Desteği	%50 - 600.000\$/yıl	%50 - (Maks. 50 adet)
Rapor Desteği	%50 - 100.000\$/yıl	%50
Reklam Tanıtım ve Pazarlama Desteği	%50 - 400.000\$/yıl	%50
Yurt Dışı Birim Dekorasyon ve Kurulum Desteği	%50 - 300.000\$/yıl	%50 - (Maks. 50 adet) 200.000\$/birim
Yurt Dışı Satış Alanı Kira ve Kurulum Desteği:	%50 - 200.000\$/yıl	%50 - 200.000\$/birim
Franchising Desteği	%50 - (maks .10 adet/yıl) 50.000\$/birim/yıl (maks. 2 yıl) ve 50 bin/ birim	%50 - (maks .100 adet) 200.000\$/birim/yıl (maks. 2 yıl) ve 100 bin/birim
İstihdam Desteği (Aşçı/şef, Yazılımcı, mühendis, tercüman	%50 - 200.000\$/yıl (Maks.3 kişi)	%50 - (Maks. 5 kişi)
Gelişim Yol Haritası Çalışması Desteği	%75 - 200.000\$	%75 - 200.000\$

2.2.4. Yurtdışındaki Teknik Müşavirlik Hizmetlerine Sağlanan Destekler

Destek Türü	Destek Oranı	Destek Üst Limiti (\$)	Süre/Adet	Yararlanıcılar
Yurt Dışı Birim Kira	50%	40 bin/yıl	7 Ofis /3+3 Yıl	Teknik Müşavirlik Şirketleri ve İşbirliği
Yurt Dışı Birim İstihdam		Yönetici: 60 bin/ yıl Çalışan: 36 bin/yıl	1 Yönetici-1 Çalışan/ 3+3 Yıl	
Yurt Dışı Birim Danışmanlık		30 bin/yıl	3+3 Yıl	
Reklam, Tanıtım, Pazarlama		100 bin/yıl	3+3 Yıl	
Fuar Katılımı		15 bin/duar	2 Kişi/ Onay Verilmiş Tüm Fuar Katılımları	
Seminer & Konferans Katılımı		5 bin/faaliyet	2 Kişi/Onay Verilmiş Tüm Seminer/Konferans Katılımları	
Yurtdışı Eğitim		50 bin/yıl	2 Kişi/ Onay Verilmiş Eğitim Programları	
Uluslararası Mesleki Yarışmalara Katılım		10 bin/faaliyet	2 Kişi (Yol Konaklama) Tüm Yarışmalar	
Yazılım		50 bin/yıl	Onay Verilen Yazılım Programları	
Mesleki Sorumluluk Sigortası		50 bin/yıl	Yurtdışı Projeler İçin Düzenlenen Poliçeler	
Pazar Araştırması	70%	5 bin/faaliyet	2 Kişi/ Onay Verilmiş Pazar Araştırması Programları	Kuruluşları (Sektörel Sivil Toplum Kuruluşları)
Yurtdışı Proje	%20 - %7.5	1 milyon/proje	Ön Onay Verilmiş Projeler	
Fuar Organizasyonu	90%	190 bin/ organizasyon	Organizasyon Onayı Verilmiş Fuarlar	İşbirliği Kuruluşları (Sektörel Sivil Toplum Kuruluşları)
Seminer ve Konferans Organizasyonu	%70 - %90	190 bin/ organizasyon	Organizasyon Onayı Verilmiş Seminer/Konferanslar	
Heyet Organizasyonu	%50 - %90	150 bin/ organizasyon	Heyete Katılan İşbirliği Kuruluş Üyesi Firmadan 2 Kişi	

3. İŞKUR

3.1.İlave İstihdam Teşviki

Destek süresi 01/01/2018 ile 31/12/2020 tarihleri arasında istihdam edilen her bir sigortalı için 12 aydır. Ancak istihdam edilen sigortalının, 18 yaşından büyük 25 yaşından küçük erkek, 18 yaşından büyük kadın veya Kuruma kayıtlı engelli olması durumunda destek 18 ay süreyle uygulanacaktır.

Destek tutarı

Destek tutarı, işyerinin faaliyette bulunduğu sektöre göre farklı hesaplanacaktır.

- İmalat veya bilişim sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinde ilgili döneme ait günlük brüt asgari ücretin sigortalının prim ödeme gün sayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere, ilave istihdam edilecek her bir sigortalının 6.822,40 TL'ye kadarki prime esas kazanç tutarı için ödeyecekleri tüm primler (959,40 ila 2.558,40 TL) ile 153,74 TL'lik damga ve gelir vergisi karşılanacaktır. (Toplamda 1.113,14 ila 2.712,14 TL)
- Diğer sektörlerde faaliyet gösteren işyerlerinde ilave istihdam edilecek her bir sigortalı prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanacak tüm primler (959,40 TL) ile 153,74 TL'lik damga ve gelir vergisi karşılanacaktır. (Toplamda 1.113,14 TL)

Destek Şartları

- Sigortalı yönünden aranılan şartlar:

Sigortalıların;

- İşe alındıkları aydan önceki üç ayda 10 günden fazla 5510/4-a,b,c kapsamında sigortalılıklarının bulunmaması,
- İŞKUR'a kayıtlı işsiz olması,
- 1/1/2018 ile 31/12/2020 tarihleri arasında özel sektör işverenlerince istihdam edilmeleri, gerekmektedir.

- İşyeri yönünden aranılan şartlar:

- Özel sektör işverenine ait olması,
- Sigortalının işe giriş tarihinden önceki takvim yılına ilişkin işe alındıkları işyerinden bildirilen aylık prim ve hizmet belgelerindeki veya muhtasar prim hizmet beyannamelerindeki ortalamaya ilave olarak çalıştırılması,
- Aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içinde SGK'ya verilmesi,
- Tahakkuk eden sigorta primlerinin yasal süresi içinde ödenmesi,
- Yasal ödeme süresi geçmiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası ile bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarının bulunmaması,
- Çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirdiği sigortalıları fiilen çalıştırmadığı yönünde herhangi bir tespitin bulunmaması, gerekmektedir.

Ek Kurallar

- Bilişim sektöründe destekten yararlanacak işyerlerini belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.
- 1/1/2018 ila 31/12/2020 tarihleri arasında 5510 sayılı Kanun kapsamına alınan işyerleri ile daha önce tescil edildiği halde ortalama sigortalı sayısının hesaplandığı yılda sigortalı çalıştırmayan işleri; 1/1/2018 tarihinden sonra ilk defa sigortalı bildiriminde bulunulan ayı takip eden üçüncü aydan itibaren 12 veya 18 ay süreyle bu destekten yararlandırılır.
- Bu teşvikten yararlanan ayda aynı sigortalı için diğer sigorta primi teşvik, destek ve indirimlerinden yararlanılamaz.

3.2. Kadın, Genç ve Mesleki Yeterlilik Belgesi Olanların Teşviki

31.12.2020 yılına kadar işsiz olan kişileri istihdam eden özel sektör işverenlerin prime esas kazanç üst sınırına kadarki sosyal güvenlik primi işveren payları (524,47 TL ila 3.933,54 TL) İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır.

Faydalanma şartları

- Kişinin son 6 aydır işsiz olması
- Kişinin istihdam edildiği tarihten önceki son 6 ayın ortalama sigortalı çalışan sayısına ilave olarak istihdam edilmesi
- Özel sektör işvereni olması

Faydalanma süresi

- 18 yaş ve üzeri kadınları istihdam eden işverenlere 24 ila 54 ay,
 - 18-29 yaş arası erkekleri istihdam eden işverenlere 12 ila 54 ay,
 - 29 yaş ve üzeri erkekleri istihdam eden işverenlere 6 ila 30 ay,
 - Çalışmakta iken; 01.03.2011 tarihten sonra mesleki yeterlik belgesi alanlar, mesleki ve teknik eğitimi tamamlayanlar veya işgücü yetiştirme kurslarını bitirenleri istihdam eden işverenlere 12 ay,
- süreyle destek sağlanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı olmayı teşvik etmek amacıyla kişinin İŞKUR'a kayıtlı olması durumunda destek süresine 6 ay eklenmesi yönünde hüküm getirilmiştir. İşverenlerce; aylık prim ve hizmet belgesinin yasal süresi içerisinde SGK'ya verilmesi ve primlerin yasal süresi içerisinde ödenmesi gerekmektedir.

6111 Sayılı Kanuna Göre Sigorta Prim Teşvikinden yararlanma süreleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Cinsiyet	Çalışma Durumu	Yaş Grubu	Mesleki Yeterlilik Belgesi	Mesleki ve Teknik Okul veya İşkur Kursu	İşkur'a Kayıtlı İşsiz	Teşvik Süresi (Ay)
KADIN	Çalışmayan	18+	x	x	x	24
			x	x	✓	30
			x	✓	x	36
			x	✓	✓	42
			✓	x	x	48
			✓	x	✓	54
	Çalışan	Tümü	✓	x	x	12
x			✓	x	12	
ERKEK	Çalışmayan	18-29	x	x	x	24
			x	x	✓	30
			x	✓	x	36
			x	✓	✓	42
			✓	x	x	48
			✓	x	✓	54
		29+	✓	x	x	24
			✓	x	✓	30
			x	✓	x	24
			x	✓	✓	30
	Çalışan	Tümü	x	x	✓	6
			✓	x	x	12
			x	✓	x	12

3.3. İşsizlik Ödeneği Alanlara Yönelik Teşvik

İşsizlik ödeneği alanların; işe alındığı tarihten önceki son altı aylık dönemde, prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama sigortalı sayısına ilave olarak işe alınması durumunda kişinin kalan işsizlik ödeneği süresince asgari ücret üzerinden hesaplanan sosyal güvenlik priminin %1'lik kısmı hariç olmak üzere tamamı (857,06 TL) İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır.

İşverene destek sağlanan süre kişinin başlangıçta işsizlik ödeneği için belirlenen toplam hak sahipliği süresinden düşülür.

İşverenlerce; aylık prim ve hizmet belgesinin yasal süresi içerisinde SGK'ya verilmesi ve primlerin yasal süresi içerisinde ödenmesi gerekmektedir.

İşçinin, işten ayrıldığı işyerinde tekrar işe başlaması halinde bu teşvik hükümlerinden yararlanılamaz.

3.4. Engelli İstihdamı Teşviki

Özel sektör işverenlerinin kontenjan dâhilinde veya kontenjan fazlası olarak ya da yükümlü olmadıkları halde engelli çalıştırmaları durumunda işverenlerin bu şekilde çalıştırdıkları her bir engelli için asgari ücret düzeyindeki sosyal güvenlik primi işveren paylarının tamamı (524,47 TL) Hazinece karşılanması şeklinde değiştirilmiştir.

3.5. Asgari Ücret Desteği

5510 sayılı Kanunun geçici 78 inci maddesi kapsamında uygulanmaktadır. 2019 yılı boyunca destek sağlanacaktır.

İşverenler Yönünden Aranılan Şartlar;

- Özel sektör işyeri işverenleri,
- 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde belirtilen kamu idareleri dışında kalan diğer kamu işyeri işverenleri,

Sigortalılar Yönünden Aranılan Şartlar;

- 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta kolları (MYÖ) hükümleri uygulanan sigortalılar,

Destek Tutarı;

- 2019 yılı öncesi tescil edilen işyerleri için 2018 yılının aynı ayında prime esas günlük kazancı 102 TL (6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu hükümleri uyarınca toplu iş sözleşmesine tabi özel sektör işverenlerine ait işyerleri için 203 TL) ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısı aşılmamak kaydıyla 2019 yılında cari ayda bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısının,
- 2019 yılında tescil edilen işyerleri için ise destek kapsamına giren tüm sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısının,

2018 yılı Ocak ila Kasım aylarında/dönemlerinde uzun vadeli sigorta kollarından bildirim yapılan 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalı sayısı ortalaması; 500'ün altında olan işyerleri için günlük 5 TL, 500 ve üzerinde olan işyerlerinde ise 3,36 TL ile çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar asgari ücret desteği verilecektir.

Destekten yararlanılacak ayda, 2018 yılı Ocak ila Kasım ayları/döneminde 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında uzun vadeli sigorta kollarından en az sigortalı bildirim yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısının altında bildirimde bulunulması halinde ilgili ay için bu destekten yararlanılamayacaktır.

<https://www.iskur.gov.tr/isveren/tesvikler/>

4. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

4.1. Verimlilik Artırıcı Proje (VAP) Destekleri

Elektrik üretim faaliyeti gösteren lisans sahibi tüzel kişiler dışındaki yıllık toplam enerji tüketimleri 1.000 TEP ve üzeri olan ticaret ve sanayi odası, ticaret odası veya sanayi odasına bağlı olarak faaliyet gösteren ve her türlü mal üretimi yapan işletmeleri kapsamaktadır. KDV hariç toplam bedeli en fazla 1 milyon Türk Lirası'dır. Geri ödeme süresi 5 yıldan az olan projelere, proje bedelinin en fazla %30'u hibe olacak şekilde verilmektedir.

<http://www.enerji.gov.tr/tr-TR/Sayfalar/Enerji-Verimliliği-Destekleri>

4.2. Gönüllü Anlaşma Destekleri

Elektrik üretim faaliyeti gösteren lisans sahibi tüzel kişiler dışındaki yıllık toplam enerji tüketimleri 1.000 TEP ve üzeri olan ticaret ve sanayi odası, ticaret odası veya sanayi odasına bağlı olarak faaliyet gösteren ve her türlü mal üretimi yapan işletmeleri kapsamaktadır.

Gönüllü anlaşmalar yoluyla işletmelerin geçmiş 5 yıllık enerji yoğunluklarının ortalaması olan referans enerji yoğunluğuna göre, önceden taahhüt ederek üç yıllık izleme dönemi sonunda ortalama en az %10 oranda enerji yoğunluğunu azaltan işletmelere hibe şeklinde devlet desteği verilmektedir.

Gönüllü anlaşma yapan ve taahhüdünü yerine getiren bir işletmenin anlaşmanın yapıldığı yıla ait enerji giderinin %20'sini 200.000 TL'yi geçmemek kaydıyla destek mahiyetinde nakdi olarak karşılanmaktadır.

<http://www.enerji.gov.tr/tr-TR/Sayfalar/Enerji-Verimliliği-Destekleri> Tarım ve Orman Bakanlığı

5. ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

5.1. Atıksu Arıtma Tesisleri Enerji Teşvikleri

Atıksu Arıtma Tesislerinin uygun başvuru sahibi olduğu bu program kapsamında, atıksuların arıtılması amacıyla atıksu arıtma tesislerinde kullanılan ve ödemesi yapılan bir önceki yıla ait elektrik enerjisi giderinin, Bakanlar Kurulu tarafından her yıl belirlenecek olan kısmı atıksu altyapı tesisi yönetimlerine geri ödenmektedir. Geri ödeme üst sınırı en fazla yüzde 50'dir.

http://www.cygm.gov.tr/CYGM/Files/Guncelbelgeler/Tesvik_Bilgi_%20Notu.pdf

6. TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

6.1. Alan Bazlı Destekler

Bitkisel Üretim Yapan Küçük Aile İşletmesi Desteği 100 (TL/da)

Fındık Üreticileri Alan Bazlı Gelir Desteği 170 (TL/da)

İyi Tarım Uygulamaları Desteği	Sertifika	TL/da
Meyve, Sebze	Bireysel	50
	Grup	40
Süs Bitkileri, Tıbbi Aromatik Bitkiler	Bireysel	100
	Grup	50
Çeltik	Bireysel	10
	Grup	
Örtüaltı	Bireysel	150
	Grup	
Su ürünleri	Sertifika	Kr/Kg
Alabalık, Çipura, Levrek (250.000 kg'a kadar 250.000 kg dahil)	Bireysel	25
	Grup	

Mazot ve Gübre Desteği	Mazot (TL/da)	Gübre (TL/da)	Toplam Destek (TL/da)
Buğday,Arpa,Çavdar,Yulaf,Triticale	15,00	4,00	19,00
Çeltik,Pamuk	40,00	4,00	44,00
Nohut,Mercimek,Kuru Fasulye	14,00	4,00	18,00
Aspir	12,00	4,00	16,00
Yağlık Ayçiçeği,Soya Fasulyesi, Dane Mısır, Patates	19,00	4,00	23,00
Kanola(Kolza), Soğan,Yaş Çay,Fındık, Yem Bitkilerive Diğer Ürünler	10,00	4,00	14,00
Nadas	6,00	-	6,00

Organik Tarım Desteklemesi	TL/da
1.Kategori Üretim	100
2.Kategori Üretim	70
3.Kategori Üretim	30
4.Kategori Üretim	10

Organik Hayvancılık Desteği	TL/kovan
Arılı Kovan	10

Toprak Analizi Desteği	40 (TL/Numune)
------------------------	----------------

6.2. Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Desteği

Örtü Altı Bitkisel Üretime Arız Olan Zararlı Organizmalara Karşı Biyolojik ve/veya Biyoteknik Mücadelenin yaygınlaştırılması ve Kimyasal İlaç Kullanımının Azaltılması Amacıyla Açık alanda;	Destek Miktarı (TL/da)
Biyoteknik mücadele desteği	50
Biyolojik mücadele desteği	50
Açık alanda paket toplamı	100
Biyoteknik mücadele desteği	120
Biyolojik mücadele desteği	400
Örtüaltı paket toplamı	520

6.3. Diğer Tarımsal Amaçlı Destekler

ÇEVRE AMAÇLI TARIM ARAZİ. KORUN. (ÇATAK) DESTEĞİ	(TL/da)
I Kategori	45
II Kategori	60
III Kategori	135

Geleneksel Zeytin Bahçelerinin Rehabilitasyonu Desteği 100 (TL/da)

Sertifikalı Fidan Üretim Desteği (TL/adet)	Aşılı	Aşısız
Sertifikalı Sınıfta Tüm Çeşitler	1	0,5

Sertifikalı Fidan/Fide ve Standart Fidan Kullanım Desteği (TL/da)	Standart	Sertifikalı
Bodur/Yarı Bodur Meyve Türleri ile Bahçe Tesisi	100	400
Çilek Fidesi Desteği	-	400
Diğer Meyve Fidanları ile Bahçe Tesisi (Bağ ve Nar hariç)	100	280

Desteklemeye Başuracak Kuruluşlar	Destekleme Yapılacak Azami Tarım Danışmanı Sayısı	Destekleme Miktarı TL / Tarım Danışmanı
Ziraat Odası ve Üretici Örgütleri (Birlik,Kooperatif)	5	35.000

Yurt İçi Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği	TL/da
Aspir, Kanola (Kolza), Susam	4
Çavdar, Triticale, Yulaf	6
Çeltik	8
Arpa, Buğday	8,5
Fiğ, Korunga, Yem Bezelyesi	20
Yerfıstığı	15
Yonca	30
Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut, Soya Fasulyesi	20
Patates	80

Yurt İçi Sertifikalı Tohum Üretim Desteği	TL/kg
Arpa, Çavdar, Triticale, Yulaf,	0,08
Buğday, Patates	0,10
Çeltik	0,25
Soya Fasulyesi	0,35
Aspir, Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut	0,50
Susam	0,60
Fiğ, Korunga, Yem Bezelyesi	1,50
Kanola	1,20
Yerfıstığı	0,80
Kanola (Kolza)	1,20
Yonca	4,00
Orijinal/Temel ve Üstü Tohumluk Üretimi	Aldığı Desteğe %100 İlave

6.4. Fark Ödemesi Destekleri

FARK ÖDEMESİ DESTEKLERİ	Kr/kg
Yağlık Ayçiçeği	40
Kütlü Pamuk	80
Soya Fasulyesi	60
Kanola (Kolza)	50
Aspir	55
Dane Mısır	3
Buğday, Arpa, Yulaf, Çavdar, Triticale	5
Çeltik	10
Kuru Fasulye, Nohut, Mercimek	50
Zeytinyağı	80
Yaş Çay	13
Yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği havzalarda 2018 yılında ekilen mercimek ve nohut için	Aldığı Desteğe %50 İlave

6.5. Hayvancılık Desteklemeleri

Koyun-Keçi Desteği	Birime Destek
Koyun-Keçi	25TL/baş

Arıcılık Desteği	Birime Destek
Arılı kovan	10 TL/adet
Ana arı	15 TL/adet
Damızlık ana arı	40 TL/adet

Bombus Arısı Desteği	Birime Destek
Bombus arısı	60 TL/koloni

Aşı Desteği - Brucellosis	Birime Destek
Büyükbaş Aşı Uygulama	1,50 TL/baş
Küçükbaş Aşı Uygulama	1,00 TL/baş

Aşı Desteği – Şap Aşısı	Birime Destek
Büyükbaş Küpe Uygulama	1,50 TL/baş
Küçükbaş Küpe Uygulama	1,00 TL/baş

Besilik erkek sığır desteği (Manda dahil)

1-300 Baş Arası kestirdikleri hayvan başına 200 TL

Buzağı ve Malak Desteği (4 Ay ve Üzeri) 350 TL/baş

Çiğ Sütün Değerlendirilmesi

Bakanlığın 2016 ve 2017 yılı için belirleyeceği dönemler ile uygulama ve ödemeye ilişkin usul ve esaslar çerçevesinde ilgililere ödeme yapılır.

Hastalıktan Ari İşletme Desteği	Birime Destek (TL/Baş)
Hastalıktan ari işletmedeki sığır	450
Onaylı Süt Çiftliği Desteği (ilave)	80

Hayvan Başı Ödeme	
Amaç Manda	Manda;250 TL/Baş
Soykütüğü Anaç	Manda;400 TL/Baş

Hayvan Gen Kaynakları	Birime Destek
Büyükbaş Koruma	600 TL/baş
Küçükbaş Koruma	90 TL/baş
Sığır Pedigrili Koruma	800 TL/Baş
Arı Koruma	40 TL/kovan
Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı Elit Sürü Yavru	70 TL/baş
Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı Taban Sürü Yavru	40 TL/baş
Halk Elinde Manda Islahı	850 TL/Baş
Damızlığa ayrılan manda yavrusu desteği	200 TL/Baş
Damızlık Erkek Materyal (Koç ve Teke) Desteği	200 TL/baş

Hayvan Hastalık Tazminatları	İl ve İlçelerde oluşturulan Yerel Kıymet Takdir Komisyonu Tarafından belirlenerek hayvan sahiplerine ödenir.
------------------------------	--

İpek Böceği Desteği	Birime Destek
Tohum (kutu)	70 TL/adet
Yaş koza	50 TL/kg

Programlı Aşu Uygulamaları	Birime Destek (TL/Baş)
Şap Aşısı (Büyükbaş)	0,75
Şap Aşısı (Küçükbaş)	0,50
Brucellosis (Büyükbaş)	1,50
Brucellosis (Küçükbaş)	0,50
Küpe Uygulama Desteği	1

Su Ürünleri	Birime Destek
Kapalı Sistem Üretimi	0,25 TL/kg

Su Ürünleri	Birim Fiyat (TL/Kg)	
Alabalık	250.000 Kg'a kadar (250.000 Kg dahil)	0,75
	250.001-500.000 Kg	0,375
Midye	250.000 Kg'a kadar (250.000 Kg dahil)	0,05
	250.001-500.000 Kg	0,025
Yeni Türler	250.000 Kg'a kadar (250.000 Kg dahil)	1
	250.001-500.000 Kg	0,5

Sürü Yöneticisi İstihdam Desteği	250 Küçükbaş ve üzeri (koyun-keçi) anaç hayvan varlığına sahip Sürü yöneticisi istihdamı desteği 5000 TL/İşletme olarak ödenir.
---	---

Süt Primi	Birime Destek
Soğutulmuş Manda, Koyun-Keçi, İnek Sütü	Bakanlığın belirleyeceği dönemler ve birim fiyatlar üzerinden.

Tiftik Üretim	Birime Destek
Tiftik	30 TL/Kg.

Yem Bitkileri Desteği	TL/da/yıl
Çok Yıllıklar	90
Tek Yıllıklar	60
Silajlık Mısır	100
Kuru Şartlarda Ekilişi Yapılan Yem Bitkileri	40
Bakanlıkça belirlenen Hayvancılık Yetiştirici Bölgesinde yer alan illerde yem bitkisi ekilişine	Aldığı Desteğe %25 İlave
Yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği havzalarda 2018 yılında ekilen fiğ, macar fiği, burçak ve mürdümük için	Aldığı Desteğe %50 İlave

7. TARIM ve KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU (TKDK)

7.1. Süt Üreten Tarımsal İşletmeler

Süt işleyen işletmelerin AB standartlarına ulaştırılması, yeni teknolojiler kullanarak performanslarının ve rekabet güçlerinin artırılması ve entegre süt toplama ve işleme ağlarının oluşturulması amaçlanmaktadır. Son yapılan düzenleme ile mevcut-yeni işletme tanımları güncellenmiş olup, uygun harcama tutarının %40-70'i arasında değişen oranlarda 5.000 ila 1.000.000 avro arasında destek verilmektedir.

Uyulması gereken yatırım kapasiteleri;

- En az 10, en fazla 120 süt ineği, veya
- En az 5, en fazla 50 süt veren manda, veya
- En az 50, en fazla 500 süt veren koyun, veya
- En az 50, en fazla 500 süt veren keçi.

7.2. Kırmızı Et Üreten Tarımsal İşletmeler

Son yapılan düzenleme ile mevcut-yeni işletme tanımları güncellenmiş olup, uygun harcama tutarının %40-70'i arasında değişen oranlarda 5.000 ila 1.000.000 avro arasında destek verilmektedir. Uyulması gereken yatırım kapasiteleri;

- En az 30, en fazla 250 siğir veya,
- En az 10, en fazla 50 manda veya,
- En az 100, en fazla 500 koyun veya,
- En az 100, en fazla 500 keçi.

7.3. Kanatlı Eti Üreten Tarımsal İşletmeler

Son yapılan düzenleme ile mevcut-yeni işletme tanımları güncellenmiş olup, uygun harcama tutarının %40-70'i arasında değişen oranlarda 5.000 ila 1.000.000 avro arasında destek verilmektedir. Uyulması gereken yatırım kapasiteleri;

- En az 5.000, en fazla 50.000 broyler veya,
- En az 1.000, en fazla 8.000 hindi veya,
- En az 350, en fazla 3.000 kaz.

Kanatlı eti üreten işletmeler sektöründe "broyler" başvurularında kapasite artırımını içermeyen aktif mevcut işletmeler bütün IPARD uygulama illerinde destek kapsamında iken; yalnızca Erzincan, Sivas ve Elazığ illerinde yeni işletmeler destek kapsamındadır. Kanatlı eti ve yumurta tavukçuluğu işletmelerinden (kapasitelerine bakılmaksızın), AB standartlarında atık yönetimi uygulanacağına dair taahhüt alınacaktır.

7.4. Yumurta Üreten Tarımsal İşletmeler

Son yapılan düzenleme ile mevcut-yeni işletme tanımları güncellenmiş olup, uygun harcama tutarının %40-70'i arasında değişen oranlarda 5.000 ila 1.000.000 avro arasında destek verilmektedir. Uyulması gereken yatırım kapasiteleri;

- En az 20.000, en fazla 100.000 yumurta tavuğu,
- Yumurta üretiminde aktif olan ve aşağıdaki şartları karşılayan sadece mevcut tarımsal işletmeler, kapasitelerini artırmamak şartıyla uygundur.
 - Tesislerinde ve ekipmanlarında yenileme ihtiyacı bulunan veya,
 - Tesislerini, yerleşim bölgelerinden uzak bir alana taşıyan.
 - Hayvan refahı koşullarını yerine getirmek amacıyla mevcut tarımsal işletmeler, kapasitelerini artırmadan, mevcut yumurta tavukçuluğu işletmeleri için binalarını genişletebilirler.
 - İşletmenin taşınması durumunda, mevcut tarımsal işletmenin başvuru sahibine ait olması gerekmektedir.

Kanatlı eti ve yumurta tavukçuluğu işletmelerinden (kapasitelerine bakılmaksızın), AB standartlarında atık yönetimi uygulanacağına dair taahhüt alınacaktır.

7.5. Bitkisel Üretimin Çeşitlendirilmesi ve Bitkisel Ürünlerin İşlenmesi ve Paketlenmesi

Çiftlik içi veya dışı faaliyetlerini çeşitlendiren çiftçiler veya çiftlik hanehalkı üyeleri, Kırsal alanlardaki gerçek kişiler, Kırsal alanlardaki özel tüzel kişiler başvuru yapabilmektedir. Süs bitkileri, tıbbi ve aromatik bitkiler, mantar ve misel, fide ve fidan, çiçek soğanını içermektedir. Her bir yatırım için alt ve üst uygun harcama limiti en az 5,000 en fazla 500,000 Avro arasındadır.

7.6. Arıcılık ve Arı Ürünlerinin Üretimi İşlenmesi ve Paketlenmesi

Bal ve arı ürünleri için, yatırım kapsamında ulaşılabilecek kovan sayısı, nihai ödeme talebi sırasında gerçekleştirilmek üzere, yararlanıcı başına minimum 30 ve maksimum 500 kovan ile sınırlıdır. Bal ve arı ürünlerinin işlenmesi ve paketlenmesi ve kovanların üretimi için kovan sayısındaki sınırlama dikkate alınmayacaktır. Ana arı üretimi için yararlanıcının, nihai ödeme talebi esnasında, geçerli bir yetiştirme lisansına sahip olması gerekmektedir. Her bir yatırım için alt ve üst uygun harcama limiti en az 5,000 en fazla 500,000 Avro arasındadır.

7.7. Zanaatkarlık ve Katma Değerli Ürünler

Zanaatkarlık ve katma değerli ürün işletmeleri mikro işletmeler olmak zorundadır. Her bir yatırım için alt ve üst uygun harcama limiti en az 5,000 en fazla 500,000 Avro arasındadır.

Katma Değerli Ürünler gıda ve gıda olmayan olarak 2 grupta değerlendirilmektedir;

Gıda Ürünleri: Et işleme (en fazla 0,5 ton/gün işleme kapasitesi) ve süt işleme (en fazla 10 ton/gün işleme kapasitesi), Meyve ve Sebze İşleme (Biber Salçası,Püre, Pekmez, Marmelat, Reçel, Pestil, Turşu, Meyve ve Sebze Suları, Konserve, Sirke, Közleme, Salamura, Ekşiler, Ezme) Sofralık Zeytin ve Zeytin Mamulleri. Kurutulmuş Meyve ve Sebzelerin İmalatı, Boza, Salep, Bakliyat (İşleme ve Paketleme), Mısır Kurutma, Yerel Yiyecek (Yemek, Börek, Tatlı, Şekerlemeler, Unlu Mamüller), Baharatlar, Kaya Tuzu, Bitki Çayları ve Aromatik Kahveler, Pamuk Yağı, Defne Yağı, Susam Yağı, Soslar, Kemiksuyu

Gıda Olmayan Ürünler: Sabun, Gülsuyu, Pelet (biyo-yakıt) ve Briket (biyo-yakıt), Prina

7.8. Kırsal Turizm ve Rekreasyon Faaliyetleri

Bu faaliyet kapsamındaki yatırımlar, başvuru sahibinin statüsüne bakılmaksızın kırsal alanda olmalıdır. Konaklama tesisleri, nihai ödeme talebine kadar, "Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik" uyarınca belgelendirilmelidir. Nihai ödeme talebi esnasında işletmenin kapasitesi maksimum 25 oda olmalıdır.

Her bir yatırım için alt ve üst uygun harcama limiti en az 5,000 en fazla 500,000 Avro arasındadır.

7.9. Su Ürünleri Yetiştiriciliği

Başvuru sahibi çiftçi veya çiftlik hanehalkının bir üyesi değilse, yatırım kırsal alanlarda olmalıdır. Bununla birlikte yatırımın uzantısı olarak restoran veya satış noktası aynı ilde yer alan kırsal olmayan bir alanda olabilir. Su ürünleri işletmesi, nihai ödeme talebi sırasında 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'nda tanımlandığı üzere belgelendirilmelidir. Yeni işletmeler için bu prosedür nihai ödeme talebi sırasında tamamlanmalıdır. Eğer yatırım bir restoran veya satış noktası içeriyor ise başvuru sahibinin, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'nda tanımlandığı üzere bir su ürünleri yetiştiricisi olması gerekmektedir. Yeni işletmeler için bu prosedür nihai ödeme talebi sırasında tamamlanmalıdır. Yatırımın kapasitesi, nihai ödeme talebi esnasında 10-200 ton/yıl arasında olmalıdır. Desteklenecek türler şunlardır: Alabalık, sazan, yayın balığı, kerevit, kurbağa, algler, sudak, tatlı su levreği, turna, tilapya, mersin balığı, Avrupa yılan balığı, gelin balığı (karabalık) (Clarias Lazera) , Amerikan Yayın Balığı (Ictalurus Sp.).

Her bir yatırım için alt ve üst uygun harcama limiti en az 5,000 en fazla 500,000 Avro arasındadır.

7.10. Makine Parkurları

Bu faaliyet kapsamındaki yatırımların kırsal alanda olması gerekmekte ve sadece üretici örgütleri başvuru yapabilmektedir. Makine parkurları için kendinden yürür makineler destek kapsamı dışındadır. Her bir yatırım için alt ve üst uygun harcama limiti en az 5,000 en fazla 500,000 Avro arasındadır.

7.11. Yenilenebilir Enerji Yatırımları

Bu faaliyet kapsamındaki yatırımların başvuru sahibinin statüsüne bakılmaksızın kırsal alanda olması gerekmektedir. Elektrik ve ısı üretimi amacı ile her türlü yenilenebilir enerji faaliyetleri (hidroelektrik hariç), aşağıda belirtilenler dahil olmak üzere uygundur;

- Fotovoltaik güneş enerjisi sistemleri, konsantre güneş enerjisi sistemleri, rüzgar enerji sistemleri, jeotermal, biyokütle, mikrokojenerasyon (elektrik ve/veya ısı üretimi için).
- 1 MW kapasiteye kadar olan yenilenebilir enerji yatırımları (mikrokojenerasyon yatırımları için 100 kWe'ye kadar) desteklenecektir.

Yatırımların ulusal şebekeye bağlanması zorunludur ve aşağıda belirtilen koşullar karşılanmalıdır:

- Başvuru sahibi, başvuru paketi ile birlikte, şebekeye bağlantının mevcut olduğunu tasdik eden ve yetkili kurum tarafından verilen (elektrik dağıtım şirketleri, organize sanayi bölgeleri, Türkiye Elektrik Dağıtım Şirketi vb.) bir doküman/sertifika sunacaktır.
- Başvuru sahibi nihai ödeme talebi paketi ile birlikte ilgili makamlar tarafından verilen geçici kabul tutanağını sunacaktır.

Her bir yatırım için alt ve üst uygun harcama limiti en az 5,000 en fazla 500,000 Avro arasındadır.

7.12. Güncel Teklif Çağrıları

Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar (101) : Başvurular 08.04.2019 tarihi saat 09:00'dan itibaren yatırımın uygulanacağı ilde bulunan TKDK İl Koordinatörlüklerinde kabul edilmeye başlanacaktır. Online Proje Başvuru Sistemi 14.05.2019 tarihi saat 21:00'da kapatılacaktır. Başvuruların son teslim tarihi 17.05.2019, saat 18:00'dir. Son teslim tarihinden sonra yapılacak başvurular kabul edilmeyecektir.

Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması ile İlgili Fiziki Varlıklara Yönelik Yatırımlar (103) : Başvurular 08.04.2019 tarihi saat 09:00'dan itibaren yatırımın uygulanacağı ilde bulunan TKDK İl Koordinatörlüklerinde kabul edilmeye başlanacaktır. Online Proje Başvuru Sistemi 21.05.2019 tarihi saat 21:00'da kapatılacaktır. Başvuruların son teslim tarihi 24.05.2019, saat 18:00'dir. Son teslim tarihinden sonra yapılacak başvurular kabul edilmeyecektir.

TEDBİR ADI	SEKTÖR KODU	SEKTÖR ADI	DESTEK ORANI	TOPLAM DESTEK BÜTÇESİ (AVRO)
Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar (101)	101-1	Süt Üreten Tarımsal İşletmeler	%40-70	170.000.000
	101-2	Kırmızı Et Üreten Tarımsal İşletmeler		
	101-3	Kanatlı Eti Üreten Tarımsal İşletmeler		
	101-4	Yumurta Üreten Tarımsal İşletmeler		
Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması ile İlgili Fiziki Varlıklara Yönelik Yatırımlar (103)	103-1	Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	%40-50	80.000.000
	103-2	Kırmızı Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması		
	103-3	Kanatlı Eti ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması		
	103-4	Su Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması		
	103-5	Meyve Sebze Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması		

8. ZİRAAT BANKASI TARIM KREDİLERİ – SİGORTALARI UYGULAMALARI

8.1. Tarım Kredileri

8.1.1. Hayvancılık ve Su Ürünleri Kredileri

Hayvansal Üretim

Çeşitli hayvansal üretim konularında faaliyet gösteren gerçek / tüzel kişi üreticilerin söz konusu faaliyetlerine yönelik ihtiyaçları için sunulan kredilerdir.

Büyükbaş / küçükbaş hayvancılık (besi, süt hayvancılığı; damızlık hayvancılık vb.), kanatlı hayvancılık (tavuk, hindi, bıldırcın, kaz, ördek, devekuşu vb. ile yumurta, et, damızlık hayvancılık vb.), arıcılık vb. konularda yapılan yatırım ve üretim faaliyetlerinin finansmanına yönelik olarak kredi kullanılabilir.

Hayvansal üretim kapsamında ihtiyaç duyulan;

- Yem, ilaç, yakıt, makine bakım-onarım, sigorta, kira vb. giderler ile belirli üretim konularında ve özelliklerde büyükbaş / küçükbaş / kanatlı hayvan alımına ilişkin giderlere yönelik İşletme Kredileri,
- Ahır / ağıl yapımı; süt soğutma tankı, çeşitli ekipman alımı; arıcılığa ilişkin çeşitli harcamalar; işletmenin ihtiyacı ile orantılı güneş, rüzgar, biogaz yatırımları; yatırımın yapılacağı tarla / arsanın alımı dahil yatırım harcamaları ile belirli üretim konularında ve özelliklerde büyükbaş / küçükbaş hayvan alımına ilişkin giderlere yönelik Yatırım Kredileri verilmektedir.

Su Ürünleri

Denizlerde, iç sularda ve beton / toprak havuzlarda su ürünleri yetiştiriciliği ile denizlerde ve iç sularda su ürünleri avcılığı faaliyetleri ile uğraşan gerçek / tüzel kişi üreticilerin söz konusu faaliyetlerine yönelik ihtiyaçları için sunulan kredilerdir.

Bu kapsamda, denizlerde, iç sularda ve beton/toprak havuzlarda her türlü balık avcılığı / yetiştiriciliği ile kerevit, istiridyeye, karides, kurbağa, midye vb. su ürünlerinin yetiştirilmesine yönelik yatırım ve üretim faaliyetlerinin finansmanına yönelik olarak kredi kullanılabilir.

Kullanılan kredi ile su ürünleri yetiştiriciliği / avcılığı kapsamında ihtiyaç duyulan;

- Faaliyetlerle ilgili her türlü alet ve ekipmanların bakım-onarım giderleri ile sigorta, buz, kasa vb. alımı; yetiştiricilikte yavru, balık, yem, ilaç, yakıt vb. giderler ile avcılıkta tekne bakım-onarımı, yakıt, işçilik vb. giderlerine yönelik işletme kredileri,
- Her türlü avlanma ve yetiştirme araç-gereçlerinin alımı; üretme havuzu, soğuk hava deposu gibi binaların yapımı; motor, tekne, balıkçı gemisi, balık bulucu sistemler ile balık ağı alımı; açık deniz balıkçılığında dalyan, kafes vb. üretim tesisine yönelik harcamalar ile çeşitli demirbaş alımlarına yönelik yatırım kredileri verilmektedir.

8.1.2. Bitkisel Üretim Kredileri

Tarla, bahçe, örtü altı, topraksız, su kültüründe üretim vb. çeşitli bitkisel üretim konularında faaliyet gösteren gerçek / tüzel kişi üreticilerin söz konusu faaliyetlerine yönelik ihtiyaçları için sunulan kredilerdir.

Tahıllar, endüstri bitkileri, yağlı tohumlar, baklagiller, yumrulu bitkiler, yem bitkileri, tıbbi ve aromatik bitki ve sertifikalı tohumluk yetiştiriciliği, sertifikalı tohum işleme ve pazarlama, tarla sebzeçiliği, meyve yetiştiriciliği, serada meyve ve sebze yetiştiriciliği, açıkta ya da serada iç / dış mekan süs bitkisi yetiştiriciliği, mantar yetiştiriciliği vb. gibi bitkisel üretim konularında yapılan yatırım ve üretim faaliyetlerinin finansmanına yönelik olarak kredi kullanılabilir.

Bitkisel üretim kapsamında ihtiyaç duyulan;

- Tohum, gübre, ilaç, yakıt, nakliye, pazarlama, çeşitli demirbaş alımı, bakım-onarım, sigorta, kira vb. konulara ilişkin giderler işletme kredileriyle,
- Sera, soğuk hava deposu, bağ, meyve bahçesi vb. tesislerin kurulması veya satın alınması, proje bütünlüğü içerisinde yatırımla birlikte değerlendirilen derin kuyu açılması, sulama sistemleri kurulması, yatırımın yapılacağı tarlanın alımı dahil diğer yatırım harcamaları ile işletmelerin ihtiyaçları ile orantılı güneş, rüzgar veya biyogaz enerji yatırımlarına ilişkin harcamalar yatırım kredileriyle karşılanmaktadır.

8.1.3. Mekanizasyon Kredileri

Tarımsal Mekanizasyon Kredileri

Hayvansal, bitkisel ve su ürünleri üretimi / avcılığı konularında tarımsal üretim yapan gerçek / tüzel kişi üreticilerin söz konusu tarımsal üretimleri ile ilgili ve kapasiteleriyle uyumlu tarımsal mekanizasyon alet ve makinesi alımına yönelik ihtiyaçları için sunulan kredilerdir.

Tarımsal üreticilerin işletme kapasiteleri ile uyumlu traktör, biçerdöver ve diğer hasat makineleri (pamuk, zeytin, patates, badem, meyve hasat / toplama makineleri vb.); çayır biçme, balya, silaj, süt sağım makinesi, süt soğutma tankı, yem karma makinesi, pulluk, kültivatör, patoz, mibzer, suluk, yemlik, balık bulucu cihaz, vb. gibi mekanizasyon araçlarının alımına yönelik olarak kredi kullanılabilir.

Tarımsal üretime yönelik olarak kullanılmak amacıyla satın alınacak yeni ve kullanılmamış tüm mekanizasyon araçları ile ikinci el traktör ve ikinci el kendi yürür tarım makineleri kredilendirilebilir.

Küçük Ekipman Kredileri

Tarım işletmelerinin daha verimli çalışmaları ve mekanizasyon düzeylerini yükseltmeleri için satış değeri 25.000 TL'ye kadar olan ve traktör, biçerdöver, kendi yürür hasat makineleri vb. gibi araçların dışında kalan tarımsal mekanizasyon aracı alımları için, KDV dahil satış bedelinin tamamına kadar kredilendirme imkânı mevcuttur.

Modern Basınçlı Sulama Kredileri

Kaynağından alınan suyun tarla içine dağıtılması amacıyla; damla, yağmurlama veya mikro yağmurlama sulama sistemleri kurulmasına yönelik olarak sunulmaktadır.

- Bitki gelişimi için gerekli olan ve doğal yağışlarla karşılanamayan suyun sağlanması için kaynağından alınan suyun tarla içine dağıtılması amacıyla; damla, yağmurlama veya mikro yağmurlama sulama sistemleri kurulmasına,
- Bu sistemlerin otomasyonuna ilişkin teknolojik sistemlerin satın alınmasına,
- Modern basınçlı sulama sistemi kullanan / kullanacak olan üreticilerin, bu sistemle bağlantılı derin kuyu açılması, elektrik temini, derin kuyu teçhizatı ve suyun kaynağından tarlaya taşınmasına yönelik krediler verilmektedir.

T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullanılmasına İlişkin Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar gereğince aşağıdaki tabloda gösterilen oranlarda destek sağlanmaktadır.

KREDİ KONULARI	İNDİRİM ORAN (%)		KREDİ ÜST LİMİTİ (TL)
	Yatırım Dönemi Kredisi	İşletme Dönemi Kredisi	
HAYVANSAL ÜRETİM KONULARI			
Sütçü, etçi, kombine sığır yetiştiriciliği			12.500.000
100.000 TL'ye kadar	100	100	
100.001 – 750.000 TL	100	50	
750.001 – 5.000.000 TL	75	50	
5.000.001 – 12.500.000 TL	50	25	

Yaygın hayvansal üretim			250.000
100.000 TL'ye kadar	100	100	
100.001 -250.000 TL	75	50	
Damızlık düve yetiştiriciliği	100	75	7.500.000
Büyükbaş hayvan besiciliği	50	50	5.000.000
Küçükbaş hayvancılık	100	75	5.000.000
Arıcılık	50	50	1.500.000
Kanatlı sektörü	50	25	3.000.000
Kanatlı sektörü damızlık yetiştiriciliği	100	100	7.500.000
Su ürünleri sektörü			5.000,00
100.000 TL'ye kadar	100	100	
100.001 – 5,000.000 TL	100	50	
BITKİSEL ÜRETİM KONULARI			
Kontrollü Örtü altı Tarım			10.000.000
750.000 TL'ye kadar	75	50	
750.001 – 5.000.000 TL	50	25	
5.000.001 – 10.000.000 TL	25	25	
Yaygın bitkisel üretim			750.000
250.000 TL'ye kadar	50	50	
250.001 - 750.000 TL	25	25	
Yem bitkisi üretimi	100	100	2.500.040
Yurt içi sertifikalı tohum, fide, fidan üretimi	100	100	10.000.000
Yurt içi sertifikalı tohum, fide, fidan kullanımı			5,000.000
100.000 TL'ye kadar	100	100	
100.001 -5.000.000 TL	50	50	
Süs bitkisi üretimi	50	50	5.000.000
Stratejik bitkisel üretim			3.000.000
2,000.000 TL'ye kadar		50	
2.000.001 -3.000.000 TL		25	
Sera Modernizasyonu	100	50	300.000

MUHTELİF KONULAR			
İyi tarım / Organik tarım uygulamaları	50	50	5.000.000
Tarımsal mekanizasyon (traktör ayrık)	75		1.500.000
Traktör			250.000
75.000 TL'ye kadar	50		
75.001 – 250.000 TL	25		
Modern basınçlı sulama	100		1.500.000
Arazi alımı	25	25	500.000
Lisanslı depoculuk yatırımları			
Kapasitesi 10 bin tona kadar olan yatırımlar	75	50	10.000.000
Kapasitesi 10 bin [ondan büyük yatırımlar	75	50	20.000.000
Soğuk hava deposu yatırımları	50	25	5.000.000
Tarımsal ürünlerin işlenmesi	50	50	5.000.000

8.1.4. Devlet Destekli Tarım Sigortaları

14.06.2005 tarih ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu kapsamında T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde bulunan Çiftçi Kayıt Sistemi sistemine kayıtlı olan üreticilerin faydalanabileceği tarım sigortasıdır.

TARSİM kapsamında sigorta yaptıran üreticilerin ödeyecekleri sigorta priminin %50'si, bitkisel ürünlerde ise don teminat priminin ise %66'sı Devlet tarafından karşılanmaktadır.

Devlet Destekli Tarım Sigortaları kapsamında; Bitkisel Ürün Sigortalarında, sigortalı tarafından ödenecek prim için poliçede yer alan peşinat alınıp, kalan prim tutarı en geç hasat sonunda tahsil edilmektedir. Sera Sigortalarında, sigortalı tarafından ödenecek primin %25'i peşin alınıp kalan prim tutarı vadeli olarak tahsil edilmektedir. Hayvan Hayat, Kümes Hayvanları, Arıcılık ve Su Ürünleri Sigortalarında, sigortalı tarafından ödenecek primin %25'i peşin alınıp; kalan prim tutarı da en fazla 5 taksitle tahsil edilmektedir.

TEŞVİK VE DESTEKLER REHBERİ

HAZIRLAYAN
SAMSUN YATIRIM DESTEK OFİSİ

MART 2019
SAMSUN

OKA

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI
MIDDLE BLACK SEA DEVELOPMENT AGENCY

- A** Samsun Organize Sanayi Bölgesi Yaşardoğu Cad.
No: 62 Tekkeköy/SAMSUN
- T** 0 362 431 24 00
- F** 0 362 431 24 09
- W** www.oka.org.tr
- E** info@oka.org.tr
- f** /okaorgtr
- t** /OrtaKaradenizKalkinmaAjansi

SAMSUN YATIRIM DESTEK OFİSİ

Samsun Organize Sanayi Bölgesi Yaşardoğu Cad.
No: 62 Tekkeköy/SAMSUN
T. 0 (362) 431 24 00 F. 0 (362) 431 24 09

www.investsamsun.com